

Ministerstvo zemědělství
Státní veterinární správa
Č. j.: 58015/2016-MZE-17210
V Praze dne 7. 11. 2016

METODIKA KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2017

V souladu s § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, stanovuje Ministerstvo zemědělství povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdolávání, které se provádějí v příslušném kalendářním roce, a určuje, na které z nich a v jakém rozsahu se poskytují příspěvky z prostředků státního rozpočtu.

OBSAH:

- I. **Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu**
  - A. Vakcinace proti nálezům
  - B. Kontrola zdraví

- II. **Povinné úkony hrazené chovatelem zvířat**
  - A. Vakcinace proti nálezům
  - B. Kontrola zdraví

- III. **Národní programy tlumení výskytu salmonel v chovech drůbeže**

- IV. **Program sledování aviární chřivky u drůbeže a volně žijících ptáků**

- V. **Výše výdajů na preventivní a diagnostické úkony uvedené v části I.**

- VI. **Přílohy**
  1. Vysvětlivky zkratk
  2. Národní program pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic (*Gallus gallus*) produkujících konzumní vejce
  3. Národní program pro tlumení výskytu salmonel v reprodukčních chovech kura domácího (*Gallus gallus*)
  4. Národní program pro tlumení salmonel v chovech kuřat chovaných na maso
  5. Národní program pro tlumení salmonel v chovech krůt
  6. Monitoring parazitóz u spárkaté zvěře

Ministerstvo zemědělství stanovuje v souladu s § 5 odst. 1 písm. a) veterinárního zákona tyto termíny:

a) zdravotní zkoušky musí být provedeny do jednoho roku od předchozího provedení v roce 2016 a výsledek zkoušek, vyšetření a úkonů musí být předložen do jednoho měsíce od provedení místně příslušné krajské veterinární správě,

b) v případě, že provedení zdravotních zkoušek nebylo v roce 2016 požadováno, je termín pro předložení výsledků zkoušek, vyšetření a úkonů do 31. října 2017.

I. Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu

A. Vakcinace proti nálezům

1. Vakcinace vodících a asistenčních psů

EpO100 VZTEKLINA – Va

Vakcinace v souladu s veterinárním zákonem.

2. Vakcinace drůbeže

EpF203 SALMONELA – Va

Vakcinace a revakcinace **živou atenuovanou vakcínou** v hospodářství s chovem kuřic určených **pro produkci konzumních vajec** v souladu s Národním programem pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce.

Kuřice určené pro chovy nosnic určené pro produkci konzumních vajec do tržní sítě.

Do příspěvku za vakcinaci se zahrnují pouze náklady na nákup očkovací látky (vakcíny) použité k vakcinaci dle schváleného vakcinačního programu.

EpF204 SALMONELA – Va

Vakcinace a revakcinace **inaktivovanou vakcínou** v hospodářství s chovem kuřic určených **pro produkci konzumních vajec** v souladu s Národním programem pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce.

Kuřice určené pro chovy nosnic určené pro produkci konzumních vajec do tržní sítě.

Do příspěvku za vakcinaci se zahrnují pouze náklady na nákup očkovací látky (vakcíny) použité k vakcinaci dle schváleného vakcinačního programu.

B. Kontrola zdraví

Při odběru vzorků u jednotlivých druhů zvířat je potřeba s chovatelem koordinovat provedení úkonu tak, aby odebraný vzorek mohl být použit pro maximální počet předepsaných vyšetření.

3. Skot (pokud se jedná o farmový chov, vztahuje se i na bizony, zubry a buvolky)

EpA100 BRUCELÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami a embryi a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, a o změně některé související legislativy, ve znění pozdějších předpisů.

EpA101 BRUCELÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Plemenní býci (býčci) v izolační stáji inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA102 BRUCELÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně - v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA103 BRUCELÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Plemenní býci v přirozené plemenitbě 1 x ročně.

EpA104 BRUCELÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Plemenní býčci v odchovně nebo u chovatele před přemístěním do přirozené plemenitby.

EpA112 BRUCELÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Při dovozu zvířat (vyjma jatečných) ze třetích zemí se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér.

EpA113 BRUCELÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Při přemístění zvířat (vyjma jatečných) z členských států, které nemají status země nebo regionu úředně prostého brucelózy skotu se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér.

EpA121 BRUCELÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Vyšetřuje se 10 % skotu samičího pohlaví **staršího 24 měsíců v jednotlivých krajích**. Na jednom hospodářství se vyšetřují všechna zvířata samičího pohlaví staršího 24 měsíců, maximálně však 100 kusů. Vzorky se odebírají společně s vyšetřením na leukózu a IBR. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér. KVS SVS podle § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, organizují provádění povinných preventivních a diagnostických úkonů k předcházení vzniku a šíření nálezů tím, že určí rozsah vyšetření (dále jen „KVS SVS určí rozsah vyšetření“).

EpA130 BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Všechny zmetalky - (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.

EpA140 BRUCELÓZA – VyLa (P + BV)

Vyšetřování zmetků a plodových obalů při podezření z nákazy nebo nakažení, jestliže matka je neznámá. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

Zásady provádění tuberkulince (týká se všech kódů, kdy je prováděna tuberkulince)

Před tuberkulinací musí být ověřeno datum poslední provedené tuberkulince, z důvodu dodržení stanovené doby minimálně 42 dní mezi jednotlivými vyšetřeními, s ohledem na senzibilizaci organismu.

EpA201 TUBERKULÓZA – Adg - jednoduchá tuberkulince (Bovitubal)

Při dovozu zvířat (vyjma jatečných) ze třetích zemí se provádí vyšetření zvířat samičího pohlaví a plemenných býků (býčků) od 6 týdnů stáří. Vyšetření musí být provedeno co nejdříve po příchodu zvířat na místo určení, ale s ohledem na případnou předchozí tuberkulinaci.

EpA202 TUBERKULÓZA – Adg - jednoduchá tuberkulince (Bovitubal)

Při přemístění zvířat (vyjma jatečných) z členských států, které nemají status země nebo regionu úředně prostého tuberkulózy skotu se provádí vyšetření zvířat samičího pohlaví a plemenných býků (býčků) od 6 týdnů stáří. Vyšetření musí být provedeno co nejdříve po příchodu zvířat na místo určení, ale s ohledem na případnou předchozí tuberkulinaci.

EpA203 TUBERKULÓZA – Adg - jednoduchá tuberkulinace (Bovitubal)

Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA204 TUBERKULÓZA – Adg - jednoduchá tuberkulinace (Bovitubal)

Plemenní býčci v odchovně nebo u chovatele před přemístěním do přirozené plemenitby.

EpA205 TUBERKULÓZA – Adg - jednoduchá tuberkulinace (Bovitubal)

Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně - v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA206 TUBERKULÓZA – Adg - jednoduchá tuberkulinace (Bovitubal)

Plemenní býci v přirozené plemenitbě 1x ročně.

EpA207 TUBERKULÓZA – Adg - jednoduchá tuberkulinace (Bovitubal)

Vyšetřuje se 10 % skotu samičího pohlaví **staršího 24 měsíců v jednotlivých krajích**. Na jednom hospodářství se vyšetřují všechna zvířata samičího pohlaví staršího 24 měsíců, maximálně však 100 kusů.

EpA301 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA302 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býci (býčci) v izolační stáji inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA303 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býci v inseminačních stanicích – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA306 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býčci v odchovně nebo u chovatele před přemístěním do přirozené plemenitby.

EpA307 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Při přemístění zvířat (vyjma jatečných) z členských států, které nemají status země nebo regionu úředně prostého nebo dodatečné garance na IBR se provádí vyšetření všech zvířat od stáří 6 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce od příslunu.

EpA310 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Zmetalky 1x v hospodářstvích (stádech) úředně prostých bez vakcinovaných zvířat. Odběr se provede bezprostředně po zmetání.

EpA311 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - sérologické vyšetření (gE ELISA)

Zmetalky 1x v hospodářstvích (stádech) úředně prostých s vakcinovanými zvířaty nebo ozdravovaných. Odběr se provede bezprostředně po zmetání.

EpA320 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - virologické vyšetření (PCR)

Vyšetřování zmetků a plodových obalů při podezření z nákazy nebo nakažení, jestliže matka je neznámá. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

Hospodářství úředně prostá IBR

Status hospodářství s chovem skotu prostého IBR je zachován, pokud je na hospodářství použito alespoň jedno z těchto 3 vyšetřovacích schémat:

1. Infekční rinotracheitida skotu – Sérologické vyšetření krve. Provádí se 1x ročně v hospodářstvích úředně prostých, kde jsou chována **vakcinovaná a/nebo nevakcinovaná** zvířata starší 24 měsíců.

EpA340 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Sérologické vyšetření protilátek proti IBR od všech nevakcinovaných kusů skotu starších 24 měsíců, včetně plemenných býků; a/nebo

EpA341 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - sérologické vyšetření (gE ELISA)

Sérologické vyšetření protilátek proti IBR od všech vakcinovaných kusů skotu starších 24 měsíců, včetně plemenných býků.

2. Infekční rinotracheitida skotu – Sérologické vyšetření krve a mléka. Provádí se 1x ročně v hospodářstvích úředně prostých **bez vakcinovaných** zvířat.

EpA350 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - vyšetření vzorků mléka (ELISA)

Vyšetření se provádí ze vzorků mléka od všech v té době dojených zvířat. Vyšetřují se směsné vzorky maximálně od 5 kusů.

EpA351 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Sérologické vyšetření protilátek proti IBR od všech v době odběru vzorku mléka nedojených, kusů skotu starších 24 měsíců, včetně plemenných býků. Odběr vzorků musí být proveden nejpozději 7 dnů ode dne odběru vzorků mléka.

3. Infekční rinotracheitida skotu – Sérologické vyšetření krve a mléka. Provádí se na hospodářství produkujících mléko, na kterých tvoří alespoň 30 % skotu samice skotu produkující mléko. Provádí se v hospodářstvích úředně prostých **bez vakcinovaných** zvířat.

EpA360 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - vyšetření vzorků mléka (ELISA)

Odebírají se dva směsné vzorky mléka. Směsný vzorek je tvořen z nádoje maximálně od 50 ks dojnic. Ve druhém směsném vzorku nesmí být mléko od stejných dojnic. Odebírá se 2x ročně v intervalu tří až šesti měsíců, a

EpA361 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Sérologické vyšetření protilátek proti IBR od všech v době odběru vzorku mléka nedojených, kusů skotu starších 24 měsíců, včetně plemenných býků. Odběr vzorků se provádí 1x ročně a musí být proveden nejpozději do 7 dnů ode dne odběru vzorku mléka.

Hospodářství ozdravující v rámci MVO z důvodu nedokončení NOP od IBR do konce roku 2016**EpA390 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) - ZÁVĚREČNÉ VYŠETŘENÍ VAKCINOVANÝCH ZVÍŘAT – VyLa - sérologické vyšetření (gE ELISA test)**

Provede se vyšetření u všech zvířat starších 9 měsíců. První závěrečné vyšetření se provede za 4 – 6 týdnů po vyrazení posledního pozitivního zvířete a po pozorovací době 6 měsíců se provede druhé závěrečné vyšetření. Laboratorní vyšetření s negativním výsledkem je hrazeno ze státního rozpočtu. Ze státního rozpočtu mohou být uhrazena maximálně dvě vyšetření.

EpA400 ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb. Vyšetření se provádí z jednoho vzorku společně s vyšetřením na brucelózu a IBR.

EpA401 ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně - v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb. Vyšetření se provádí z jednoho vzorku společně s vyšetřením na brucelózu a IBR.

EpA403 ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býci v přirozené plemenitbě ve stádě 1x ročně. Vyšetření se provádí z jednoho vzorku společně s vyšetřením na brucelózu a IBR.

EpA404 ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býčci v odchovně nebo u chovatele před přemístěním do přirozené plemenitby. Vyšetření se provádí z jednoho vzorku společně s vyšetřením na brucelózu a IBR.

EpA411 ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Při dovozu zvířat (vyjma jatečných) ze třetích zemí se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vzorky se odebírají společně s vyšetřením na brucelózu a IBR.

EpA412 ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Při přemístění zvířat (vyjma jatečných) z členských států, které nemají status země nebo regionu úředně prostého enzootické leukózy skotu se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vzorky se odebírají společně s vyšetřením na brucelózu a IBR.

EpA415 ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Vyšetřuje se 10 % skotu samičího pohlaví **staršího 24 měsíců v jednotlivých krajích**. Na jednom hospodářství se vyšetřují všechna zvířata samičího pohlaví staršího 24 měsíců, maximálně však 100 kusů. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

EpA510 BOVINNÍ SPONGIFORMNÍ ENCEFALOPATIE (BSE) – VyLa (RT)

Vyšetřují se všechna uhynulá a utracená zvířata starší 24 měsíců, v souladu s přílohou III nařízení EP a Rady (ES) č. 999/2001, kterým se stanoví pravidla pro prevenci, tlumení a zdolávání některých transmisivních spongiformních encefalopatií, v platném znění.

EpA653 KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ - BLUETONGUE – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)

Monitoring v souladu s přílohou I nařízení Komise 1266/2007 (ES) o prováděcích předpisech ke směrnici Rady 2000/75/ES, pokud se týká sledování dozoru a omezení přesunů některých zvířat vnímavých druhů ve vztahu ke katarální horečce ovcí. Rozsah vyšetření stanoví ÚVS SVS.

EpA701 Q HOREČKA – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)

Všechny zmetalky - (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.

EpA800 HLADINA HEMOGLOBINU U TELAT - VyHb – stanovení hemoglobinu

V 10 % kontrolovaných hospodářství skotu s chovem telat v jednotlivých krajích se vyšetřuje 5 telat ve stáří od 8 do 20 týdnů stáří. Vyšetřuje se plná nesrážlivá krev.

EpA801 BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa - virologické vyšetření - (ELISA)

Plemenní býci (býčci) u chovatele během 28 dnů před přesunem do izolační stáje ISB - v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA802 BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa - virologické vyšetření - (ELISA)

Plemenní býci (býčci) v období izolace v inseminační stanici – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA803 BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa - virologické vyšetření - (PCR nebo kultivace)

U všech sérologicky pozitivních býků před prvním odesláním inseminačních dávek. Vyšetří se vzorek odebraného (čerstvého) spermatu.

EpA804 BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa - sérologické vyšetření - (ELISA)

Vyšetřují se všechna nevakcinovaná hospodářství s více než 200 ks skotu (všech věkových kategorií). Na jednom hospodářství bude vyšetřeno 5 individuálních vzorků krve od zvířat ve věkové kategorii 8 – 14 měsíců a 5 individuálních vzorků krve od zvířat ve věkové kategorii 15 -24 měsíců. KVS určí rozsah vyšetření. Vzorky se odebírají společně s vyšetřením na IBR.

EpA811 BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa - sérologické vyšetření - (ELISA)

Plemenní býci (býčci) u chovatele během 28 dnů před přesunem do izolační stáje ISB - v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA812 BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa - sérologické vyšetření - (ELISA)

Plemenní býci (býčci) v období izolace v inseminační stanici – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA813 BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa - sérologické vyšetření - (ELISA)

Séronegativní býci v inseminační stanici 1x ročně a všichni býci, kteří byli přemístěni do ISB před 6. měsícem stáří.

EpA900 CAMPYLOBACTER FOETUS SSP.VENERALIS - VyLa – BV

Plemenní býci určeni pro přirozenou plemenitbu v období 28 dnů před zařazením (přemístěním) do stáda v němž budou přirozenou plemenitbu zabezpečovat nebo před každým přesunem mezi chovateli.

4. Prasata

Odběr krve na jatkách provádí KVS SVS, kde jsou zvířata porážena. Rozsah vyšetření je požadován podle indikace v místě původu prasat (dle registračního čísla hospodářství), společně na nákazy – brucelózu, vezikulární chorobu prasat, Aujeszkyho chorobu a klasický mor prasat.

EpB100 BRUCELÓZA – VyLa - komplexní sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Zmetalky nebo prasnice, které porodily málo životaschopná selata (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání. (Odběr je společný pro vyšetření na ACH a KMP).

EpB110 BRUCELÓZA – VyLa (P + BV)

Při podezření z nákazy nebo nakažení vyšetření zmetků, málo životaschopných selat, případně plodových obalů bezprostředně po zmetání, jestliže matka je neznámá. KVS SVS určí rozsah vyšetření. (Odběr je společný pro vyšetření na ACH a KMP)

EpB120 BRUCELÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (RBT)

Vyšetření všech poražených prasnic a kanců; nejedná se o zvířata, která jsou v rámci intrakomunitárního obchodu nebo dovozu ze třetích zemí dovezená přímo na jatky. Rozsah vyšetření je shodný jako u Aujeszkyho choroby prasat - kód EpB 400.

EpB130 BRUCELÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Plemenní kanci v hospodářství původu před přijetím do izolační stáje – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpB131 BRUCELÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Plemenní kanci ve střediscích pro odběr spermatu 1x ročně - v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpB132 BRUCELÓZA – VyLa - sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Plemenní kanci v izolační stáji před přijetím do střediska pro odběr spermatu nejdříve za 15 dnů po zahájení izolace - v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpB201 VEZIKULÁRNÍ CHOROBA PRASAT – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Provádí se vyšetření u cca 3 % poražených prasnic a všech kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky. Rozsah vyšetření je ve stejném rozsahu jako u klasického moru prasat – kód EpB320.

EpB202 VEZIKULÁRNÍ CHOROBA PRASAT – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Depistáž u prasat ve stádech při došetřování ojedinělých sérologických nálezů (singleton reactor). KVS SVS určí rozsah vyšetření.

EpB300 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Z okresů s výskytem protilátek u divokých prasat. Vyšetření se provádí u 25 % poražených prasnic a kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky po dobu 6 měsíců od posledního výskytu protilátek u divokých prasat;

EpB301 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Při dovozu chovných prasat ze třetích zemí se provádí vyšetření zvířat od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení.

EpB302 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Při přemístění chovných prasat z členských států s výskytem klasického moru prasat u domácích prasat, kdy je umožněno obchodování na základě regionalizace, se provádí vyšetření zvířat od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

EpB303 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní kanci v hospodářství původu před přijetím do střediska pro odběr spermatu – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpB304 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní kanci ve střediscích pro odběr spermatu 1x ročně - v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpB310 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Zmetalky nebo prasnice, které porodily málo životaschopná selata (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání. (Odběr je společný pro vyšetření na brucelózu a ACH).

EpB320 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

V případě, že nebyl 6 měsíců zjištěn pozitivní sérologický nález u divokých prasat, provádí se vyšetření u cca 3 % poražených prasnic a všech kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky. Rozsah vyšetření je ve stejném rozsahu jako u vezikulární choroby prasat – kód EpB201.

EpB400 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Vyšetření všech poražených prasnic a plemenných kanců: nejedná se o zvířata, která jsou buď v rámci intrakomunitárního obchodu nebo dovozu ze třetích zemí dovezená přímo na jatky. Rozsah vyšetření je shodný jako u brucelózy prasat - kódu EpB120.

EpB401 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Při dovozu chovných prasat ze třetích zemí se provádí vyšetření od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení.

EpB402 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Při přemístění chovných prasat z členských států, které nemají dodatečné garance k Aujeszkyho chorobě, se provádí vyšetření zvířat od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

EpB403 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa- sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní kanci v hospodářství původu před přijetím do izolační stáje – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpB404 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa- sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní kanci ve střediscích pro odběr spermatu 1x ročně - v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpB405 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa- sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní kanci v izolační stáji před přijetím do střediska pro odběr spermatu nejdříve za 15 dnů od zahájení izolace - v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpB410 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

Zmetalky nebo prasnice, které porodily málo životaschopná selata (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání. (Odběr je společný pro vyšetření na brucelózu a KMP).

EpB420 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa (PCR)

Při podezření z nákazy nebo nakažení vyšetření zmetků, málo životaschopných selat, případně plodových obalů bezprostředně po zmetání, jestliže matka je neznámá. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

5. Ovce

EpC100 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Plemenní licentovaní berani 1 x ročně. Seznam plemenných licentovaných beranů poskytne SCHOK a Dorper Asociace cz.

EpC111 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)

V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka nebo v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna starší 12 měsíců, nebo která jsou v laktaci) a všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců, vyjma jatečných beránků.

EpC120 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa - sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Všechny zmetalky - (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.

EpC130 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa (P + BV)

Při podezření nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly, jestliže matka je neznámá. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

EpC310 GENOTYPIZACE – STANOVENÍ GENOTYPU PRIONOVÉHO PROTEINU - VyLa (Real Time PCR, analýza meltingové křivky)

Zvířata v rámci šlechtitelského programu podle jednotlivých plemen vybraných SCHOK a Dorper Asociace cz. ÚVS SVS určí rozsah vyšetření.

EpC311 GENOTYPIZACE – STANOVENÍ GENOTYPU PRIONOVÉHO PROTEINU - VyLa (Real Time PCR, analýza meltingové křivky)

Vzorek 100 ks poražených, uhynulých, utracených a živých ovcí v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001. ÚVS SVS určí rozsah vyšetření.

EpC313 GENOTYPIZACE – PARENITA - VyLa (Fragmentační analýza DNA)

Vzorek se odebírá od plemenných zvířat chovatele (beránci) vybraných SCHOK a Dorper Asociace cz z hospodářství v kontrole užitkovosti. Hospodářství musí být prosté Maedi-Visna na základě

vyhodnocení laboratorního vyšetření z roku 2016. V případě, že se jedná o nové hospodářství v kontrole užitkovosti, bude do parentity zařazeno až po negativním sérologickém vyšetření na Maedi - Visna. Kritérium negativního hospodářství na Maedi - Visna se netýká hospodářství s chovem plemene Šumavská ovce. Pozitivní hospodářství na Maedi - Visna může být do parentity zařazeno až po ozdravení a na základě rozhodnutí příslušné KVS SVS. ÚVS SVS určí rozsah vyšetření.

EpC320 TSE – KLUSAVKA – VyLa (P + RT + HI + BV)

Uhynulá nebo utracená zvířata vykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, neléčená nebo jejichž léčení není účinné v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.

EpC322 TSE – KLUSAVKA – VyLa (RT)

Uhynulá, utracená a nutně poražená zvířata starší 18 měsíců nevykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.

EpC400 MAEDI-VISNA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Hospodářství musí být prosté na základě vyhodnocení laboratorního vyšetření z předešlého roku ze strany KVS anebo se jedná o nové hospodářství zařazené do kontroly užitkovosti, respektive již ozdravené hospodářství. Pozitivní hospodářství z předešlých let může být do monitoringu zařazeno až po ozdravení a na základě rozhodnutí příslušné KVS SVS. Seznam hospodářství v kontrole užitkovosti poskytne SCHOK a Dorper Asociace cz.

V hospodářstvích (stádech) v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna starší 12 měsíců, nebo která jsou v laktaci) a všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců, vyjma jatečných beránků.

EpC701 Q HOREČKA – VyLa - sérologické vyšetření – (ELISA)

Všechny zmetalky - (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.

6. Kozy

EpD100 TUBERKULÓZA – Adg - jednoduchá tuberkulinace (Bovitubal)

V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka se vyšetřuje jedenkrát ročně 25% samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna).

EpD200 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B.melitensis) – VyLa - KS (RBT + RVK)

Všechny zmetalky - (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.

EpD210 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B.melitensis) – VyLa - KS (RBT + RVK)

Plemenní licentování kozli 1 x ročně. Seznam plemenných licentovaných kozlů poskytne SCHOK.

EpD221 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. melitensis) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)

V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka nebo v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna starší 12 měsíců nebo která jsou v laktaci) a všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců, vyjma jatečných kozlíků.

EpD230 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B.melitensis) – VyLa (P + BV)

Při podezření nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly, jestliže matka je neznámá. KVS určí rozsah vyšetření.

EpD310 TSE – KLUSAVKA – VyLa (P + RT + HI + BV)

Uhynulá nebo utracená zvířata vykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, neléčená nebo jejichž léčení není účinné v souladu s přílohou III. Nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.

EpD312 TSE – KLUSAVKA – VyLa (RT)

Všechna uhynulá, utracená a nutně poražená zvířata starší 18 měsíců nevykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, v souladu s nařízením Rady a EP (ES) č. 999/2001.

EpD400 ARTRITIDA A ENCEFALITIDA KOZ – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Hospodářství musí být prosté na základě vyhodnocení laboratorního vyšetření z předešlého roku ze strany KVS anebo se jedná o nové hospodářství zařazené do kontroly užitkovosti, respektive již ozdravené hospodářství. Pozitivní hospodářství z předešlých let může být do monitoringu zařazeno až po ozdravení a na základě rozhodnutí příslušné KVS SVS. Seznam hospodářství v kontrole užitkovosti poskytne SCHOK.

V hospodářstvích (stádech) v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna starší 12 měsíců, nebo která jsou v laktaci) a všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců, vyjma jatečných kozlíků.

EpD701 Q HOREČKA – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)

Všechny zmetalky - (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.

7. Koňoviti

EpE100 INFEKČNÍ ANEMIE KONÍ – VyLa - sérologické vyšetření (IDT)

Hřebci před odběrem spermatu – dle přílohy č. 9 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpE200 NAKAŽLIVÁ METRITIDA KONÍ – VyLa - (BV)

Plemenní hřebci před odběrem spermatu 2x v intervalu 7 dnů dle přílohy č. 9 kapitola B bod č. 6, vyhlášky č. 380/2003 Sb.

EpE201 NAKAŽLIVÁ METRITIDA KONÍ – VyLa - (BV)

Klisny 2x v intervalu 14 dnů poprvé zařazené do plemnitby nebo klisny jalové z předchozí sezóny a klisny po roční reprodukční pauze. Vyšetření se provádí ze vzorku stěru a výtěru odebraných z predilekčních míst sliznice dle přílohy č. 9 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpE202 NAKAŽLIVÁ METRITIDA KONÍ – VyLa - (BV)

Klisny zapuštěné dodatečně zjištěnými pozitivními hřebci 2x v intervalu 14 dnů. Vyšetření se provádí ze vzorku stěru a výtěru odebraných z predilekčních míst sliznice dle přílohy č. 9 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpE210 NAKAŽLIVÁ METRITIDA KONÍ – VyLa (BV)

Klisny po zmetání 2x v intervalu 14 dnů. První odběr se provede bezprostředně po zmetání. Vyšetření se provádí ze vzorku stěru a výtěru odebraných z predilekčních míst sliznice dle přílohy č. 9 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpE220 NAKAŽLIVÁ METRITIDA KONÍ – VyLa (P +BV)

Při podezření z nákazy nebo nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly, jestliže matka je neznámá. Rozsah vyšetření určí KVS SVS.

Pro vyšetření klisen na nakažlivou metrididu koní se odebírají dva samostatné vzorky (stěry). Jeden se odebírá ze sliznice fossa clitorialis a druhý ze sinus clitorialis. Vzorky musí být odebrány dvakrát po sobě v intervalu nejméně sedmi dnů.

Pro vyšetření hřebců se odebírají tři samostatné vzorky - stěry musí být odebrány hřebci ze sliznice předkožky, močové trubice a fossa glandis. Odebírají se tři vzorky – stěry a kultivují se jako tři vzorky. Vzorky musí být odebrány dvakrát po sobě v intervalu nejméně sedmi dnů.

Odběrové tampóny se uchovávají v transportním médiu a do laboratoře musí být dodány nejpozději do 48 hodin po odběru.

EpE300 HŘEBČÍ NÁKAZA – VyLa - sérologické vyšetření (RVK)

Plemenní hřebci působící ve střediscích pro odběr spermatu a odběrových místech před zahájením odběrové sezóny.

EpE500 ZÁPADONILSKÁ HOREČKA – VyLa – sérologické a virologické vyšetření
Koně vykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému. Rozsah vyšetření určí KVS SVS.

EpE600 INFEKČNÍ ARTERITIDA KONÍ – VyLa - sérologické vyšetření (VNT)

Hřebci před odběrem spermatu – dle přílohy č. 9 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

8. Drůbež hrabavá

EpF270 SALMONELA V PROSTŘEDÍ - VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)

Vyšetření vzorků trusu na hospodářstvích s více než 50 nosnicemi (*Gallus gallus*) pro produkci konzumních vajec, ze kterých nejsou vejce uvolňována na trh, ale jsou prodávána přímo konečnému spotřebiteli v tržnici nebo na tržišti anebo jsou dodávána do místní maloobchodní prodejny.

Vzorek odebírá proškolená osoba. Odebírá se směsný vzorek trusu (2 x 150 g trusu nebo 2 páry stíracích manžet) 2 – 3 týdny po přesunu hejna na hospodářství, na kterém bude hejno nosnic v produkčním období. Vyšetření se provádí i u nosnic z hejn, která byla v předešlém snáškovém období sledována programem pro tlumení salmonel.

Vyšetření vzorku se nevykazuje v rámci národního programu na hospodářství a hejna.

9. Masožravci volně žijící

EpG102 VZTEKLINA – kontrola nálezové situace VyLa (P + IF)

4 lišky nebo psíci mývalovití na 100 km² ve všech okresech, na celém území ČR. Vyšetřují se přednostně zvířata uhynulá, utracená, případně ulovená s indikací k tomuto vyšetření. KVS zajistí rovnoměrné čtvrtletní plnění kontroly nálezové situace.

EpG122 VZTEKLINA – zástřelné, nálezné

4 lišky nebo psíci mývalovití na 100 km² ve všech okresech, na celém území ČR. Zástřelné, nálezné se vyplácí za dodanou lišku nebo psíka mývalovitého, která byla dodána k vyšetření na vzteklinu do SVÚ.

EpG200 ECHINOKOKÓZA – monitoring (PV)

Vyšetření se provádí u čtyř lišek nebo psíků mývalovitých odlovených nebo uhynulých na 100 km² za rok, které jsou zasílány na vyšetření na vzteklinu. KVS určí rozsah vyšetření.

EpG300 TRICHINELÓZA – kontrola nálezové situace VyLa (PV)

Vyšetření svaloviny ulovených, uhynulých, případně utracených lišek nebo psíků mývalovitých, které byly zaslány na vyšetření na vzteklinu pod kódem EpG102, trávící metodou.

10. Zajíci**EpH102 BRUCELÓZA – VyLa (P + PA + BV)**

Na celém území se vyšetřují uhynulí zajíci, případně ulovení zajíci zaslání na vyšetření na základě vyslovení podezření z nákazy. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

EpH202 TULAREMIE – VyLa (P + PA + BV)

Na celém území se vyšetřují uhynulí zajíci, případně ulovení zajíci zaslání na vyšetření na základě vyslovení podezření z nákazy. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

EpH203 TULAREMIE – VyLa (PA)

Na celém území se vyšetřují 3 ulovení zajíci na 100 km². KVS SVS určí rozsah vyšetření.

EpH300 TULAREMIE + BRUCELÓZA – zajíci – nálezné

U všech nalezených uhynulých zajíců na celém území České republiky bez ohledu na nálezovou situaci.

11. Prasata divoká**EpI120 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa - sérologické a virologické vyšetření (ELISA)**

V okresech s výskytem protilátek proti klasickému moru prasat v populaci divokých prasat se vyšetřuje virologicky a sérologicky 50 % odlovených prasat divokých v období 6 měsíců po posledním nálezu.

EpI130 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa - sérologické vyšetření (ELISA)

V okresech s výskytem protilátek proti klasickému moru prasat v populaci divokých prasat se vyšetřuje sérologicky 25 % odlovených prasat divokých v období 7 - 12 měsíců po posledním nálezu.

EpI131 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Na celém území České republiky se sérologicky vyšetřuje 5 % odlovených prasat divokých a to do doby prvního pozitivního sérologického vyšetření.

EpI150 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – (ELISA) - sérologické a virologické vyšetření

Na celém území republiky se sérologicky a virologicky vyšetřují všechna nalezená uhynulá divoká prasata.

EpI160 KLASICKÝ MOR PRASAT – prasata divoká – nálezné

U všech nalezených divokých prasat na celém území České republiky bez ohledu na nálezovou situaci.

EpI400 AFRICKÝ MOR PRASAT – VyLa – (ELISA, PCR) - sérologické a virologické vyšetření

Na celém území republiky se vyšetřují všechna nalezená uhynulá divoká prasata.

EpI200 TRICHINELÓZA DIVOKÝCH PRASAT – VyLa – PV

Vyšetření ulovených divokých prasat určených pro osobní spotřebu uživatelem honitby nebo oprávněným účastníkem lovu, a to ve své domácnosti nebo určených k prodeji přímo spotřebiteli pro spotřebu v jeho domácnosti, nebo určených k dodání do maloobchodní prodejny, která zásobuje přímo konečného spotřebitele a je na území kraje, v němž byla zvěř ulovena, nebo určených k dodání do maloobchodního zařízení, které bylo KVS SVS registrováno jako zařízení určené pro zacházení se zvěřinou a které je na území kraje, v němž byla zvěř ulovena, nebo krajů sousedních.

Hradí se pouze laboratorní vyšetření provedené ve státním veterinárním ústavu trávící metodou na základě řádně vyplněné objednávky laboratorního vyšetření. Současně s každým odebraným vzorkem se odevzdává markant (pírko), což se zaznamenává v objednávce laboratorního vyšetření.

12. Včely**EpM120 MOR VČELÍHO PLODU – VyLa (BV) - monitoring**

Vyšetření směsných vzorků měli v rizikových oblastech (po 5 letech od zrušení ohniska nebo ohnisek ve vymezeném ochranném pásmu). Vyšetřování se provádí mimo současná ochranná pásma, v oblasti, která byla před pěti lety ohniskem nebo ochranným pásmem – to znamená zrušená v roce 2012 a pokud se v následujících letech nevyšetřovalo. Vyšetřuje se směsný vzorek měli ze stanoviště včelstev (maximálně 25 včelstev).

EpM200 HNILOBA VČELÍHO PLODU – VyPr - klinické vyšetření

Všechna včelstva v ochranných pásmech moru nebo hniloby včelího plodu, vyšetření se provádí 1x v průběhu 12-ti měsíců po likvidaci nemocných včelstev.

EpM210 HNILOBA VČELÍHO PLODU – VyLa (BV)

Na základě klinického vyšetření v indikovaných případech vyšetření plástů. KVS určí rozsah vyšetření.

EpM130 MOR VČELÍHO PLODU – VyLa (BV)

Bakteriologické vyšetření směsných vzorků měli (1 vzorek maximálně od 25 včelstev) 1x ročně na stanovišti, v případě, že se jedná o chovy včelích matek evidované v seznamu chovů vedeném uznaným chovatelským sdružením dle zákona č. 154/2000 Sb.

EpM300 VARROÁZA – VyLa (PV)

Směsné vzorky veškeré zimní měli od všech včelstev na stanovišti, po nařízeném podzimním preventivním ošetření v předcházejícím roce. Vzorky se odebírají nejdříve 30 dní po posledním vložení ometených a čistých podložek na dna úlů, po provedeném podzimním preventivním ošetření (ExM340) a musí být odevzdány k vyšetření do 15. 2. 2018. Všichni chovatelé včel jsou povinni do 30. 9. 2017 vložit na dna úlů vyjimatelné a čistitelné podložky tak, aby zabraly celou plochu dna úlu.

13. Ryby**EpU210 VIROVÁ HEMORAGICKÁ SEPTIKÉMIE A INFEKČNÍ NEKRÓZA KRVETVORNÉ TKÁNĚ – VyLa - virologické vyšetření (KV)**

Dvakrát ročně se na hospodářstvích schválených produkčních podniků akvakultury a na hospodářstvích registrovaných zařízení pro chov živočichů pocházejících z akvakultury, chovajících odpovídající množství vnímavých druhů ryb odebírá ryba ve věku kategorie plůdek až do stáří 18 měsíců v období vzdálených od sebe minimálně čtyři měsíce s tím, že musí být při odběru teplota

vody méně nebo rovna 14°C. Jsou-li v hospodářství vytírány generační ryby, je nutné v jednom z termínů nahradit odběr ryb odběrem ovariálních tekutin.

Vyšetření se provádí u vnímavých ryb vždy z jednoho vzorku, který se skládá ze 30 ryb.

V hospodářstvích, která produkují pouze násady do volných vod, se provádí na tyto nákazy virologické vyšetření ovariální tekutiny odebrané při výtěru jednotlivých druhů generačních ryb.

EpU230 - VYŠETŘENÍ KAPRA OBECNÉHO NA EKTOPARAZITÓZY A ENDOPARAZITÓZY – P + PV

Parazitologické vyšetření kaprů obecných. Provádí se na celém území ČR 1x ročně v období od června do září. Na vybraných hospodářstvích se k parazitologickému vyšetření použijí vzorky kapra obecného (K1, K2) odebírané v rámci kódu EpU400.

EpU240 - VYŠETŘENÍ LOSOSOVITÝCH RYB NA EKTOPARAZITÓZY A ENDOPARAZITÓZY – P + PV

Parazitologické vyšetření lososovitých ryb. Provádí se dvakrát ročně v období vzdálených od sebe minimálně čtyři měsíce s tím, že musí být při odběru teplota vody méně nebo rovna 14°C. Na hospodářstvích schválených produkčních podniků akvakultury a na hospodářstvích registrovaných zařízení pro chov živočichů pocházejících z akvakultury chovajících odpovídající množství vnímavých druhů ryb se k parazitologickému vyšetření použijí vzorky vnímavých lososovitých ryb stejných kategorií odebíraných v rámci kódu EpU210.

EpU400 KOIHERPESVIRÓZA (KHV) – VyLa - virologické vyšetření (P + PCR)

Vyšetření se provádí na celém území ČR. Na vybraných hospodářstvích se odebere 30 ryb.

Monitoring je prováděn u kaprů obecných (K1, K2).

Vyšetření se provádí 1x ročně. Odběr vzorků probíhá v období od června do září.

II. Povinné úkony hrazené chovatelem zvířat

A. Vakcinace proti nálezům

15. Drůbež

ExF201 SALMONELA – Va

Vakcinace **inaktivovanou vakcínou** v hospodářstvích s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec v souladu s Národním programem pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce. Nosnice před dalším snáškovým obdobím.

ExF110 NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va

Vakcinace v reprodukčních chovech kura domácího (*Gallus gallus*).

ExF111 NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va

Vakcinace v chovech nosnic (*Gallus gallus*) pro produkci konzumních vajec s více než 500 kusy nosnic na hospodářství.

B. Kontrola zdraví

16. Skot

ExA340 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa - sérologické vyšetření (gE ELISA)

Došetření se provede v případech pozitivních výsledků vyšetření provedených pod kódem EpA340 a to neprodleně. Vyšetření slouží k vyloučení pozitivních výsledků u vakcinovaných zvířat, která byla omylem vyšetřena ELISA testem na průkaz protilátek proti IBR. Má-li být chovateli ponechán status, musí mít vyšetření negativní výsledek.

ExA900 CAMPYLOBACTER FETUS SSP. VENERALIS- VyLa – BV

Vyšetření se provádí z výplašku po dokonalém promnutí předkožkového vaku. Odběr a doručení vzorku domluvit předem s laboratoří tak, aby vyšetření mohlo být zahájeno v den odběru vzorku.

- a) Plemenní býci v období izolace (před přesunem do provozní ISB) – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.; následovně:
  1. zvířata mladší 6 měsíců nebo chovaná od věku 6 měsíců ve skupině zvířat stejného pohlaví (bez samic), jedenkrát - vyšetření vzorku výplašku předkožkového vaku;
  2. zvířata ve věku 6 měsíců nebo starší, která mohla být ve styku se samicemi, vyšetření vzorku předkožkového vaku třikrát v týdenních intervalech;
- b) Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

ExA910 TRICHOMONAS FOETUS - VyLa – BV

Vyšetření se provádí z výplašku po dokonalém promnutí předkožkového vaku. Odběr a doručení vzorku domluvit předem s laboratoří tak, aby vyšetření mohlo být zahájeno v den odběru vzorku.

- a) Plemenní býci v období izolace (před přesunem do provozní ISB) – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.; následovně:
  1. zvířata mladší 6 měsíců nebo držaná od věku 6 měsíců ve skupině zvířat stejného pohlaví (bez samic), jedenkrát - vyšetření vzorku výplašku předkožkového vaku;
  2. zvířata ve věku 6 měsíců nebo starší, která mohla být ve styku se samicemi, vyšetření vzorku předkožkového vaku třikrát v týdenních intervalech;
- b) Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb;
- c) Pře každým přesunem plemenných býků v přirozené plemenitbě mezi chovateli.

17. Koňoviti

ExE110 INFEKČNÍ ANEMIE KONÍ – VyLa - sérologické vyšetření (IDT)

Všichni koně od 12 měsíců stáří, kteří jsou přemístováni do hospodářství mimo území kraje.

Vyšetření při přemístění nesmí být starší než 6 měsíců.

ExE210 NAKAŽLIVÁ METRITIDA KONÍ – VyLa (BV)

- a) Klisny původně při laboratorním vyšetření negativní, zapuštěné negativním hřebcem, které měly fyziologický průběh gravidity, neměly poporodní komplikace svědčící pro tuto nákazu,

musí být klinicky vyšetřeny a v případě negativního výsledku tohoto vyšetření mohou být bez předchozího laboratorního vyšetření zapuštěny, v ostatních případech (změny při klinickém vyšetření) 1x před prvním zapuštěním v sezóně;

- b) Plemenní hřebci v přirozené plemenitbě před zahájením připouštěcí sezóny;
- c) Plemenní hřebci v připouštěcí sezóně při změně chovatele (hospodářství).

19. Včely

ExM110 MOR VČELÍHO PLODU – VyLa (BV)

Bakteriologické vyšetření směsných vzorků měli (1 vzorek maximálně od 25 včelstev), vyšetření nesmí být starší 12 měsíců a provádí se

- a) před přemístěním včel nebo včelstev mimo katastrální území tvořící obec,
- b) v případě kočovných včelstev na stanovišti, na kterém jsou včelstva zazimována.

ExM310 VARROÁZA – O (předjarní preventivní ošetření)

Na základě vyhodnocení extenzity varroázy v jednotlivých obcích podle procenta stanovišť bez nálezu roztoče (nulová extenzita) se provede preventivní ošetření u všech včelstev na všech stanovištích, pokud byla zjištěna nulová extenzita u méně než 25 % stanovišť na území obce. Pokud byla zjištěna nulová extenzita u 25 % a více stanovišť na území obce, provede se ošetření pouze na stanovištích, kde byl zjištěn nález více než tři samičky *Varroa destructor* v průměru na jedno včelstvo ze směsných vzorků zimní měli, odebraných do 15. 2. 2017. Ošetření se provede schváleným VLP v souladu s příbalovou informací nebo VLP schváleným pro klinické testování v souladu s podmínkami jeho použití pro klinické testování. Toto ošetření musí být provedeno do 15. 4. 2017. Vyhodnocení extenzity varroázy provede ÚVS SVS.

ExM320 VARROÁZA – O (letní preventivní ošetření)

Na základě vyhodnocení extenzity varroázy v jednotlivých obcích podle procenta stanovišť s nálezem více než tři samičky *Varroa destructor* v průměru na jedno včelstvo ze směsných vzorků zimní měli (vysoká extenzita), odebraných do 15. 2. 2017, se provede ošetření u všech včelstev na všech stanovištích, pokud byla zjištěna vysoká extenzita u více než 25 % stanovišť na území obce. Ošetření se provede schváleným VLP v souladu s příbalovou informací nebo VLP schváleným pro klinické testování v souladu s podmínkami jeho použití pro klinické testování. Toto ošetření musí být provedeno nejpozději do deseti dnů po posledním vytočení medu. Vyhodnocení extenzity varroázy provede ÚVS SVS.

ExM330 VARROÁZA – O (letní preventivní ošetření – kočující včelstva)

Preventivní ošetření všech včelstev, která kočují, se provede po 1. 6. 2017, nejpozději do 14 dnů po každém návratu na stanoviště, evidované v Ústřední evidenci zvířat, na kterém budou včelstva zazimována, jedním z VLP v souladu s příbalovou informací nebo VLP schváleným pro klinické testování v souladu s podmínkami jeho použití pro klinické testování.

ExM340 VARROÁZA – O (podzimní preventivní ošetření)

Preventivní ošetření všech včelstev na všech stanovištích

- a) přípravkem Varidol 125 mg/ml – roztok k léčebnému ošetření včel 3x v období od 10. - 31. 12. 2017 v intervalu 14 – 21 dnů a z hlediska aplikace v souladu s příbalovou informací k jeho použití nebo
- b) jiným veterinárním léčivým přípravkem pro ošetření včel opakovaně v souladu s příbalovou informací k jeho použití nebo
- c) jiným přípravkem, určeným pro ošetření včel, v souladu s podmínkami jeho použití pro klinické testování

ExM400 NOSEMA – VyLa (PV)

Parazitologické vyšetření; vyšetřuje se vzorek 30 včel z každého včelstva na stanovišti, v případě, že se jedná o registrované chovy matek.

19. Lovná zvěř spárkatá**ExJ200 LOVNÁ ZVĚŘ SPÁRKATÁ - parazitologické vyšetření VyLa (PV)**

Uživatel honitby, který se rozhodne pro léčení spárkaté zvěře v roce 2018, provede v roce 2017 vyšetření spárkaté zvěře následujícím způsobem. Uživatel honitby, případně jiná jím pověřená osoba, zajistí odběr vzorků. Vzorky jsou odebírány **pouze** od ulovené nebo uhynulé spárkaté zvěře (vyjma prasat divokých), kdy se odebere vzorek trusu z konečníku (30 – 50g). V honitbě budou odebrány vzorky tak, aby jeden vzorek byl odebrán z jednoho katastrálního území. Pokud je jedno katastrální území součástí dvou, případně více sousedících honiteb, vzorek bude odebrán každým uživatelem honitby.

Uživatelům honiteb, kteří mají pozitivní výsledek laboratorního vyšetření na parazity nebo pozitivní parazitologický nález motolic nebo střechků u ulovené zvěře provedené a zaznamenané soukromým veterinárním lékařem nebo proškolenou osobou, se podle ustanovení § 19 odst. 5 veterinárního zákona povoluje použití léčivých přípravků s antiparazitárními účinky u volně žijící spárkaté zvěře (vyjma divokých prasat) na území České republiky v souladu s podmínkami uvedenými v příloze č. 6 Metodiky.

Antiparazitární přípravky lze použít v termínu od 6. 2. 2017 do 22. 2. 2017.

20. Zvířata vnímavá na vzteklinu**ExL200 VZTEKLINA – VyPr - klinické vyšetření zvířat, která poranila člověka**

- a) Bezprostředně po poranění;
- b) 5. den po poranění.

21. Farmově chovaná zvěř

Prase divoké - v průběhu 30 dnů před přemístěním na jiné hospodářství. Vyšetření se provádí z jednoho vzorku krve.

ExKI20 BRUCELÓZA – VyLa (RBT)

Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

ExKI30 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa (ELISA + VNT)

Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

ExKI40 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa (ELISA)

Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

Jelenovítí - v průběhu 30 dnů před přemístěním na jiné hospodářství.

ExKX20 BRUCELÓZA – VyLa (RBT)

Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

Mufloni - v průběhu 30 dnů před přemístěním na jiné hospodářství.

ExKW 20 BRUCELÓZA – VyLa (RBT)

Provádí se u zvířat od 6 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

22. Zoozvířata – ve schválených zoologických zahradách, cirkusová zvířata – v registrovaných cirkusech a zvířata v záchranných centrech

ExN100 PATOLOGICKO-ANATOMICKÉ VYŠETŘENÍ UHYNULÝCH ZVÍŘAT (P)

Patologickoanatomické vyšetření (pitva) uhynulých zvířat a v indikovaných případech odběr vzorků na laboratorní vyšetření podle zatřídění uhynulých nebo usmrcených jedinců do příslušných řádů zoologické systematiky.

III. Národní programy pro tlumení výskytu salmonel v chovech drůbeže

Reprodukční chovy kura domácího (*Gallus gallus*)

EpFr01 STĚRY Z PŘEPRAVEK VyLa (BV)

Vzorek odebraný chovatelem.

Odebírá se ze zásilky jednodenních kuřat - 10 stěrů ze stěn přepravek.

EpFr02 KADÁVERY KUŘAT (jednodenní kuřata po přepravě) VyLa (P + BV) -

Vzorek odebraný chovatelem.

Všechna kuřata uhynulá při transportu, max. 60 kusů.

EpFr03 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)

Vzorek odebraný chovatelem.

2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet odebrané 2 týdny před zahájením snášky.

EpFr04 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)

Vzorek odebraný chovatelem.

2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet, které se odebírají každé 3 týdny během snášky v případě, že maximální procento reprodukčních hejn v produkčním období pozitivních na *S. Enteritidis*, *S. Typhimurium* (včetně monofazické *S. Typhimurium* s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-) *S. Infantis* *S. Virchow* a *S. Hadar* bylo v předchozích dvou kalendářních letech v ČR nejvýše 1%. Vyhodnocení prevalence za předchozí období provádí ÚVS SVS, která zveřejní do 15. 1. na internetových stránkách SVS frekvenci odběrů v konkrétním roce.

EpFr05 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)

Úřední vzorek

2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet odebrané ve věku 4 týdnů.

EpFr06 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)

Úřední vzorek

2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet. Úřední vzorek odebíraný v 23. – 26. týdnu věku hejna.

EpFr07 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)

Úřední vzorek

2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet. Úřední vzorek odebíraný v 47. – 50. týdnu věku hejna.

EpFr09 VYŠETŘENÍ KONFIRMAČNÍCH VZORKŮ VyLa (BV)

Úřední vzorek

Konfirmační vyšetření k vyloučení falešně pozitivního výsledku vyšetření vzorku odebraného chovatelem při výskytu *S. Enteritidis*, *S. Typhimurium*. Odebírají se 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet.

Směsné vzorky trusu se vyšetřují jako dva samostatné vzorky.

5 párů stíracích manžet, které se pro účely vyšetření sloučí tak, aby vznikly dva samostatně vyšetřované vzorky.

Vzorky ke konfirmačnímu vyšetření se zasílají pouze do SVÚ Praha - NRL.

Konfirmace na konci snáškového období se provádí na základě rozhodnutí KVS SVS.

EpFr11   **VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET**   VyLa (BV)

Úřední vzorek

2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet odebrané od ostatních hejn na základě zjištění výskytu *S. Enteritidis*, *S. Typhimurium*, *S. Infantis*, *S. Virchow*, *S. Hadar* v některém hejnu nosnic na stejném hospodářství.

EpFr12   **VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET**   VyLa (BV)

Úřední vzorek

2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet odebrané na základě rozhodnutí KVS SVS.

EpFr14   **VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA**   VyLa (BV)

Úřední vzorek

Vzorek krmiva odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS.

EpFr16   **VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY**   VyLa (BV)

Úřední vzorek

Vzorek vody, odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS.

EpFr18   **VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE**   VyLa (BV)

Úřední vzorek

Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna.

EpFr25   **VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY**

Úřední vzorek

5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, odebírá se na základě rozhodnutí KVS SVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

Chovy nosnic (*Gallus gallus*) k produkci konzumních vajec

EpFn30   **STĚRY Z PŘEPRAVEK**   VyLa (BV)

Vzorek odebraný chovatelem

Odebírá se ze zásilky jednodenních kuřat - 10 stěrů ze stěn přepravek.

EpFn40   **KADÁVERY KUŘAT (jednodenní kuřata po přepravě)**   VyLa (P + BV)

Vzorek odebraný chovatelem

Vzorek ze zásilky jednodenních kuřat - odebírají se všechna kuřata uhynulá při transportu, max. 60 kusů.

EpFn70   **VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET**   VyLa (BV)

Vzorek odebraný chovatelem

Směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný v hejnu 2 týdny před zahájením snášky. V chovech určených pro produkci konzumních vajec.

EpFn01 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)

Vzorek odebraný chovatelem

První směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny.

EpFn02 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)

Vzorek odebraný chovatelem

Směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný 1x za patnáct týdnů.

EpFn74 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)

Vzorek odebraný chovatelem

Směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný jako poslední odběr před vyskladněním doplňující patnáctitýdenní cyklus kódu EpFn02.

EpFn03 VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV) –

Úřední vzorek

Odebírají se 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet, jako poslední odběr před vyskladněním doplňující patnáctitýdenní cyklus kódu EpFn02. Směsné vzorky trusu nebo stíracích manžet se vyšetřují jako dva vzorky.

EpFn04 VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV) -

Úřední vzorek

3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet odebrané ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny v halách, ve kterých byla u předchozího hejna zjištěna přítomnost salmonel. Směsné vzorky trusu nebo stíracích manžet se vyšetřují jako dva vzorky.

EpFn05 VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV) -

Úřední vzorek

5 směsných vzorků trusu případně 5 párů stíracích manžet a 2 vzorků prachu. Vzorky prachu mohou být nahrazeny vzorky trusu navíc. Vzorek se odebírá na základě epidemiologického došetřování salmonelózy z potravin. Vyšetřuje se jako 7 samostatných vzorků.

EpFn06 VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV) -

Úřední vzorek

3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet odebrané od ostatních hejn nosnic na hospodářství na základě zjištění výskytu *S. Enteritidis* nebo *S. Typhimurium* v některém hejnu nosnic. Směsné vzorky trusu nebo páry stíracích manžet se vyšetřují jako dva vzorky.

EpFn07 VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)

Úřední vzorek

3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet odebrané na základě rozhodnutí KVS SVS. Směsné vzorky trusu nebo stíracích manžet se vyšetřují jako dva vzorky.

EpFn08 VYŠETŘENÍ KONFIRMAČNÍCH VZORKŮ VyLa (BV)

Úřední vzorek

Konfirmační metoda slouží k vyloučení falešně pozitivního výsledku vyšetření vzorku odebraného chovatelem. Je založena na bakteriologickém vyšetření 5 směsných vzorků trusu případně 5 párů stíracích manžet a 2 vzorků prachu. Vzorky prachu mohou být nahrazeny 2 vzorky trusu navíc.

Vzorky ke konfirmačnímu vyšetření se zasílají pouze do SVÚ Praha - NRL. Vzorky se vyšetřují samostatně, tzn., jedná se celkem o 7 vzorků. Konfirmace na konci snáškového období se provádí na základě rozhodnutí KVS SVS.

EpFn11 VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA VyLa (BV)

Úřední vzorek

Vzorek krmiva odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS.

EpFn13 VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY NA SALMONELU VyLa (BV)

Úřední vzorek

Vzorek vody odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS.

EpFn15 VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE VyLa (BV)

Úřední vzorek

Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna.

EpFn50 VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY VyLa (RIL)

Úřední vzorek

5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

Chovy kuřat chovaných na maso**EpFb01 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VyLa (BV)**

Vzorek odebraný chovatelem

Dva páry stíracích manžet odebraných v průběhu 3 týdnů před porážkou.

EpFb02 VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE VyLa (BV)

Vzorek odebraný chovatelem

Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna.

EpFb03 VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA NA SALMONELU VyLa (BV)

Úřední vzorek

Vzorek krmiva odebíraný při kontrole biologické bezpečnosti, kterou KVS SVS provede na hospodářstvích s opakovanými nálezy sledovaných sérotypů (*S. Enteritidis* nebo *S. Typhimurium*) ve více zástavech a na hospodářstvích, na kterých došlo k záchytu sledovaných sérotypů u všech hejn v zástavu.**EpFb04 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VyLa (BV)**

Úřední vzorek

Odebírají se dva páry stíracích manžet v průběhu 3 týdnů před porážkou. Úřední odběr vzorků se provede 1x ročně u jednoho hejna na 10 % hospodářství chovajících více než 5 000 ptáků. Tento vzorek nahrazuje vzorek odebraný chovatelem (EpFb01).

EpFb05 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VyLa (BV)

Úřední vzorek

Odebírají se dva páry stíracích manžet na základě rozhodnutí KVS SVS. Tento odběr může nahradit vzorek odebíraný chovatelem EpFb01.

EpFb06 VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY VyLa (RIL)

Úřední vzorek

5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, odebírá se na základě rozhodnutí KVS SVS.

EpFb07 VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE VyLa (BV)

Úřední vzorek

Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna. Tento odběr nahrazuje vzorek stěrů odebíraný chovatelem EpFb02. Odebírá se na základě rozhodnutí KVS SVS.

CHOVY KRŮT NA VÝKRM**EpFkv01 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VyLa (BV)**

Vzorek odebraný chovatelem

Odebírají se dva páry manžet, odebírá se v průběhu 3 týdnů před odvozem ptáků na porážku, tak aby byl výsledek znám před přesunem na jatka.

EpFkv03 VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA VyLa (BV)

Úřední vzorek

Odběr vzorku krmiva při nálezů *S. Enteritidis* / *S. Typhimurium* ve vzorcích trusu, odebírá se na základě rozhodnutí KVS SVS.

EpFkv04 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VyLa (BV)

Úřední vzorek

Odebírají se dva páry manžet, 1x ročně u jednoho hejna na 10 % hospodářství chovajících více než 500 ptáků.

EpFkv05 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VyLa (BV)

Úřední vzorek

Odebírají se dva páry manžet, považuje-li to KVS SVS za nutné.

EpFkv06 VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DESINFEKCE VyLa (BV)

Úřední vzorek

Kontrola účinnosti desinfekce po vyskladnění hejna pozitivního na *S. Enteritidis* / *S. Typhimurium*.

EpFkv07 VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY VyLa (RIL)

Úřední vzorek

5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, odebírá se na základě rozhodnutí KVS SVS.

REPRODUKČNÍ CHOVY KRŮT**EpFkr01 STĚRY Z PŘEPRAVEK VyLa (BV)**

Vzorek odebraný chovatelem.

Odebírá se ze zásilky jednodenních krůťat - 10 stěrů ze stěn přepravek.

EpFkr02 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)

Vzorek odebraný chovatelem

2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se věku 4 týdnů.

EpFkr03 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)

Vzorek odebraný chovatelem

2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se 2 týdny před přechodem do produkční fáze snášky.

EpFkr04 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem

2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se každé 4 týdny během snášky.

EpFkr05 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek

2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se - jedenkrát ročně u všech hejn o velikosti alespoň 250 dospělých chovných krůt ve stáří mezi 30 a 45 týdny.

EpFkr07 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek

Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se jednou ročně u všech elitních, praparodičovských a prarodičovských hejn.

EpFkr08 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek

Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se u všech hejn v hospodářství v případě, že byla zjištěna *S. Enteritidis* / *Typhimurium* ve vzorcích odebraných v líhni nebo v rámci úředních kontrol za účelem zjištění původu nákazy.

EpFkr09 VYŠETŘENÍ VZORKŮ TRUSU A PRACHU VyLa (BV)
Úřední vzorek

Konfirmační metoda slouží k vyloučení falešně pozitivního výsledku vyšetření vzorku odebraného chovatelem. Odebírají se 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet.

Směsné vzorky trusu se vyšetřuje jako dva samostatné vzorky.

5 párů stíracích manžet, které se pro účely vyšetření sloučí tak, aby vznikly dva samostatně vyšetřované vzorky.

Vzorky ke konfirmačnímu vyšetření se zasílají pouze do SVÚ Praha - NRL

EpFkr10 VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE VyLa (BV)
Úřední vzorek

Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna.

EpFkr12 VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA NA SALMONELU VyLa (BV)
Úřední vzorek

Vzorek krmiva odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS.

EpFkr14 VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY NA SALMONELU VyLa (BV)
Úřední vzorek

Vzorek vody odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS.

EpFkr18 VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY VyLa (RIL)
Úřední vzorek

5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, odebírá se na základě rozhodnutí KVS SVS.

IV. Program sledování aviární chřivky u drůbeže a volně žijících ptáků

Monitoring je prováděn dle rozhodnutí Komise 2010/367/EU ze dne 25. června 2010 o provádění programů dozoru nad chřivkou ptáků u drůbeže a volně žijících ptáků v členských státech.

EpF600 AVIÁRNÍ CHŘIVKA – nosnice – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)

Krevní vzorky na sérologické vyšetření se odebírají ode všech kategorií, a to od deseti ptáků z každého vybraného hospodářství a z různých hejn, pokud je v hospodářství více než jedno hejno. Přednostně se odebírají vzorky od nosnic z reprodukčních chovů. Odebírají se krevní vzorky od nosnic ve snáškovém cyklu.

EpF601 AVIÁRNÍ CHŘIVKA – nosnice s přístupem do venkovních výběhů – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)

Z každého hospodářství s chovem drůbeže se odebere pro účely sérologických testů deset krevních vzorků. Odebírají se krevní vzorky od nosnic ve snáškovém cyklu.

EpF602 AVIÁRNÍ CHŘIVKA – plemenné krůty – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)

Z každého hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere deset krevních vzorků.

EpF603 AVIÁRNÍ CHŘIVKA – plemenné kachny – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)

Z každého hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere dvacet krevních vzorků.

EpF604 AVIÁRNÍ CHŘIVKA – plemenné husy – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)

Z každého hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere dvacet krevních vzorků.

EpF605 AVIÁRNÍ CHŘIVKA – pernatá zvíř z farmového chovu (vodní) – VyLa (ELISA)

Z každého farmového chovu vodní pernaté zvíře se odebere pro účely sérologických testů dvacet krevních vzorků.

EpF606 AVIÁRNÍ CHŘIVKA – pernatá zvíř z farmového chovu (hrabavá) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)

Z každého farmového chovu pernaté hrabavé zvíře (např. bažanti), se zaměřením na dospělé ptáky jako je plemenná drůbež, se odebere deset krevních vzorků.

EpF607 AVIÁRNÍ CHŘIVKA – výkrm krůt – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)

Z každého vybraného hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere deset krevních vzorků.

EpF608 AVIÁRNÍ CHŘIVKA – výkrm kachen – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)

Z každého hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere dvacet krevních vzorků.

EpF609 AVIÁRNÍ INFLUENZA – výkrm hus – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)

Z každého hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere dvacet krevních vzorků.

EpF650 AVIÁRNÍ INFLUENZA – volně žijící ptáci – pitva, VyLa – virologické vyšetření (PCR)

Pasivní dozor – virologické vyšetření vzorků odebraných od nalezených nemocných nebo uhynulých ptáků. Odebírá se celý pták nebo kloakální a tracheální/orofaryngeální výtěry (tzn. z 1 kusu 2 výtěry).

V. Výše výdajů na preventivní a diagnostické úkony uvedené v části I.

Úkon	Výše příspěvku v Kč	Předpokládaný počet úkonů v roce 2017
Vakcinace vodících a asistenčních psů	220,-	50
Odběr krve u skotu, ovcí (mimo genotypizace a katarální horečky ovcí), koz a koňovitých	22,-	700 000
Odběr krve – katarální horečka ovcí - první odebrané zvíře na hospodářství	165,-	140
Odběr krve – katarální horečka ovcí – další odebrané zvíře na stejném hospodářství	27,-	900
Odběr vzorků na Campylobacter a Trichomonas (výplašek předkožkového vaku) u plemenných býků v přirozené plemenitbě	275,-	1 000
Odběr krve od hřebců, kanců a býků v inseminačních stanicích a u plemenných býků a hřebců v přirozené plemenitbě	55,-	10 000
Tuberkulinace – 10 % stavu krav	22,-	70 000
Tuberkulinace u koz	19,-	2 000
Tuberkulin (Bovitubal) - kozy	13,-	2 000
Tuberkulinace u skotu (dovoz, býci)	22,-	1 000
Tuberkulin (Bovitubal) - skot	13,-	70 000
Odběr krve od zmetalek u skotu, prasat, ovcí, koz a koňovitých - za jeden odběr	165,-	14 000
Odběr zmetků, plodových obalů u skotu, prasat, ovcí, koz a koňovitých nebo málo životných selat	220,-	250
Vyšetření koňovitých na nakažlivý zánět dělohy koní u klisen	110,-	1 100
u hřebců	220,-	150
Zástřelné, nálezné u lišek - ks	380,-	4 000
Nálezné u divokých prasat - ks	1000,-	380
Nálezné u zajíců - ks	150,-	1 000
Zajíci – monitoring tularemie (SVL)	35,-	2 400
Klinické vyšetření včel - jedno včelstvo	27,-	4 000
Příspěvek na laboratorní vyšetření trávicí metodou na trichinelózu dle kódu EpI200 - ks	70,-	100 000
Živá vakcína a inaktivovaná vakcína; po provedení vakcinace. Vakcinace a revakcinace jedné kuřice proti <i>Salmonella Enteritidis</i> v chovech nosnic pro produkci konzumních vajec.	do 5,70	5 264 000
Odběr krve nosnic (konvenční chov, volně chované) – 10 vzorků	300,-	700

Odběr krve krůt (plemenné, výkrm) - 10 vzorků	300,-	420
Odběr krve vodní drůbeže (husy, kachny - plemenné, výkrm) - 20 vzorků	500,-	1540
Odběr krve z farmového chovu vodní pernaté zvěře - 20 vzorků	500,-	2200
Odběr krve z farmového chovu hrabavé pernaté zvěře - 10 vzorků	400,-	3100
Odběr kloakálních výtěrů při podezření na aviární influenzu - 20 vzorků	200,-	100
Odběr tracheálních/orofaryngeálních výtěrů při podezření na aviární influenzu - 20 vzorků	200,-	100

Laboratorní vyšetření uvedená v části I. provedená ve státních veterinárních ústavech a laboratořích, kterým SVS vydala povolení k provádění veterinárně laboratorní diagnostické činnosti (Výzkumný ústav včelařský v Dole, Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i.), jsou plně hrazena ze státního rozpočtu.

Ing. Marian Jurečka, v.r.
ministr zemědělství

VI. PŘÍLOHY

Příloha č. 1

1. Vysvětlivky zkratk

Adg	alergenodiagnostika
BV	bakteriologické vyšetření
ELISA	ELISA test – sérologické vyšetření
ELISA-V-KV	průkaz viru z krve, nebo z orgánové suspenze
gE ELISA	ELISA test k průkazu specifických E protilátek
HI	histologické vyšetření
HIT	hemaglutinační test
IDT	imunodifuzní test
IF	imunofluorescence
IHN	infekční nekróza krevtovorné tkáně
IPN	infekční nekróza pankreatu
ISB	inseminační stanice býků
KHV	koiherpesviróza
KVS SVS	krajské veterinární správy a Městská veterinární správa v Praze
KV	kultivační virologické vyšetření
KS	komplexní sérologické vyšetření
OPB	odchovna plemenných býků
P	pitva
PCR	reakce polymerázových řetězců
PCR-SSCP	stanovení genomu prionového proteinu
PV	parazitologické vyšetření
RBT	Rose bengal test
RIL	rezidua inhibičních látek
RT	rychlé testy na vyšetření TSE
RVK	reakce vazby komplementu
SVS	Státní veterinární správa
Va	vakcinace
VHS	virová hemoragická septikémie
VLP	veterinární léčivý přípravek
VNT	virus neutralizační test
VyLa	laboratorní vyšetření
VyPr	preventivní vyšetření
„ + „	současné použití uvedených metod
„ * „	použití uvedené metody pouze pro confirmaci pozitivního výsledku
ÚVS SVS	Ústřední veterinární správa SVS
SCHOK	Svaz chovatelů ovcí a koz
Dorper Asociace cz	Organizace sdružující chovatele ovcí a koz
O	Ošetření

Příloha č. 2

Národní programy pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic (*Gallus gallus*) produkujících konzumní vejce

1. Cíl programu

Cílem Národního programu pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic, produkujících konzumní vejce je zajistit, aby byla přijata vhodná a účinná opatření na zjišťování a tlumení salmonel v chovech nosnic v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 a s nařízením Komise (EU) č.517/2011.

Program se vztahuje na všechna hospodářství, která naskladnila jednodenní kuřata nebo provádí odchov kuřic pro chov nosnic (*Gallus gallus*) pro produkci konzumních vajec uváděných do oběhu na území České republiky a vlastní chov nosnic do doby ukončení snášky.

Program se nevztahuje na chovy s produkcí konzumních vajec:

- a) určených pro soukromé domácí užití,
- b) dodávaných v malém množství konečnému spotřebiteli nebo místním maloobchodům, které přímo dodávají konečnému spotřebiteli.

S ohledem na opatření, která se vztahují na nakažená hejna v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 vejce pocházející z hejn, která jsou podezřelá z nakažení nebo která mohou pocházet z nakažených hejn, mohou být použita k lidské spotřebě pouze tehdy, jsou-li ošetřena způsobem, jenž zaručí, že jsou prosta všech sérotypů salmonel s významem pro veřejné zdraví, v souladu s právními předpisy Evropské unie o hygieně potravin.

Cílem Národního programu je v souladu s nařízením Komise (EU) č. 517/2011 snížení maximálního procenta hejn dospělých nosnic pozitivních na *Salmonella* Enteritidis a/ nebo Typhimurium na 2 % nebo méně.

Pokud jde o monofázickou *Salmonella* Typhimurium, do cíle se zahrnou sérotypy s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-.

2. Odběr vzorků

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná krajská veterinární správa (dále jen „KVS SVS“). Úřední vzorky odebírá úřední veterinární lékař příslušné KVS SVS.

Rámec odběru vzorků je stanovený v souladu s částí B přílohy II nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003. Odběr vzorku se provádí u jednodenních kuřat, u kuřic 2 týdny před vstupem do snáškové fáze nebo snáškové jednotky a u nosnic každých 15 týdnů během snáškové fáze.

2. 1. Odběr vzorků chovatelem

- jednodenní kuřata: EpFn30 - stěry z přepravek a EpFn40 - kadávery kuřat;
- EpFn70 - odběr vzorků trusu 2 týdny před zahájením snášky;
- EpFn01 - první odběr vzorků trusu ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny stáří hejna nosnic;
- EpFn02 - odběr vzorků trusu v hejnech nosnic 1x za patnáct týdnů;
- EpFn74 - odběr vzorku trusu odebraný jako poslední odběr před vyskladněním doplňující patnáctitýdenní cyklus kódu EpFn02.

2. 2. Odběr úředních vzorků:

- EpFn03 - u jednoho hejna nosnic jednou ročně v hospodářství s alespoň s 1 000 nosnicemi; jedná se o odběr vzorku, který nahrazuje vzorek odebíraný chovatelem (EpFn74);
- EpFn04 - ve věku 24 týdnů +/-2 týdny u hejn nosnic chovaných v halách, ve kterých byla zjištěna salmonela u předchozího hejna; vzorek, který nahrazuje vzorek EpFn01 odebíraný chovatelem;
- EpFn05 - v případě podezření z nákazy *Salmonella* spp. na základě epidemiologického šetření ohnisek chorob vyvolaných salmonelou v potravinách v souladu s článkem 8 směrnice 2003/99/ES nebo kdykoli to příslušný orgán považuje za vhodné, za použití protokolu o odběru vzorků stanoveného v písmenu b) bodě 4 části D přílohy II nařízení (ES) č. 2160/2003;
- EpFn06 - u všech ostatních hejn nosnic v hospodářství v případě zjištění *Salmonella* Enteritidis nebo *Salmonella* Typhimurium, u jednoho hejna nosnic v hospodářství. Tento odběr úředních vzorků z prostředí nahrazuje nejbližší následující odběr v rámci standardního schématu odběru vzorků,
- EpFn07 - v případech, kdy to příslušná KVS SVS považuje za vhodné.

2. 3. Postup odběru vzorků

2. 3. 1. Odběr vzorku chovatelem

- u hejna nosnic a kuřic, chovaných v obohacených klecích, se odebere 2 × 150 gramů čerstvého trusu ze všech pásů nebo škrabáků v hale po spuštění systému a po odstranění hnoje; v případě kaskádových klecí bez škrabáků nebo pásů je nutné odebrat 2 × 150 gramů smíchaného čerstvého trusu z 60 různých míst z trusných jímek pod klecemi,
- u hejna nosnic a kuřic, chovaných v halách, s kójemi nebo volnými výběhy se odeberou dle návodu NRL dva páry vzorků stíracích manžet (návleky na obuv) tak, aby nedošlo k záměně manžet v pořadí odběrů,
- u jednodenních kuřat se odebírá 10 stěrů z vnitřních stěn minimálně 10 ks krabic nebo přepravek používaných k přepravě kuřat. Stěry se odebírají po dodání kuřat na

hospodářství, před vyložením z dopravního prostředku. V případě dodávky ze dvou líhni se vytvoří směsný vzorek pro každou líheň samostatně. Dále se odebírají kadávery kuřat nalezené při přejímce kuřat (max. 60 ks). Pokud jsou naskladněna kuřata ze dvou líhni, vytvoří se vzorek pro každou líheň samostatně. Pokud se návoz uskutečňuje ve více dnech, každý den se odebírají vzorky dle výše uvedeného schématu;

2. 3. 2. Odběr úředních vzorků

- V případě odběru úředních vzorků se odebírá **3 x 150 gramů** přirozeně nahromaděného trusu v klecových technologiích s chovem kuřic a v obohacených klecích s chovem nosnic nebo **3 páry vzorků stíracích manžet** (návleků na obuv) u nosnic a kuřic chovaných v halách, s kójemi nebo volnými výběhy.
- Směsné vzorky nebo páry vzorků stíracích manžet jsou v laboratoři vyšetřovány jako **dva vzorky**.
- Při odběru úředních vzorků se provádí kontrola plnění sanitačního programu, vakcinačního programu a dodržování zoohygienických preventivních opatření.
- V případě podezření z nákazy *Salmonella* spp. na základě epidemiologického šetření ohnisek chorob vyvolaných salmonelou v potravinách v souladu s článkem 8 směrnice 2003/99/ES nebo kdykoli to příslušný orgán považuje za vhodné, za použití protokolu o odběru vzorků stanoveného v písmenu b) bodě 4 části D přílohy II nařízení (ES) č. 2160/2003. Odebírá se 7 samostatných vzorků dle EpFn05 (5 směsných vzorků trusů nebo 5 párů stíracích manžet a 2 vzorky prachu, které mohou být nahrazeny 2 vzorky trusu navíc).

KVS SVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek (EpFn50) se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

U hejn nosnic s volným výběhem se vzorky sbírají pouze uvnitř haly.

3. Obecné údaje

Program je prováděn na celém území České republiky. Epizootologickou jednotkou je hejno, které je definováno dle nařízení (ES) č. 2160/2003:

„Hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nakažového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný objem vzduchu.

4. Schválené laboratoře

Laboratoře, které provádí vyšetření na *Salmonella* spp. v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

- SVÚ Praha – NRL
- SVÚ Jihlava

- SVÚ Olomouc

Vyšetření konfirmačních vzorků provádí NRL pro salmonely na SVÚ Praha.

5. Metody použité pro vyšetření

5. 1. Přeprava a příprava vzorků

Vzorky se odešlou do laboratoře nejlépe do 24 hodin po odběru. Nejsou-li odeslány do 24 hodin, skladují se v chladu. Vzorky mohou být přepravovány při okolní teplotě v případě, že se nevystaví nadměrnému teplu (konkrétně přes 25 °C) nebo slunečnímu svitu. V laboratoři se vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které musí být zahájeno do 48 hodin po jejich obdržení a během čtyř dnů od jejich odběru.

5. 2. Vzorky ze stíracích a gázových tamponů

Při vyšetření v laboratoři se postupuje takto:

- opatrně se vybalí dva páry stíracích tamponů tak, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu, a vloží se do 225 ml pufované peptonové vody (PPV) předehřáté na pokojovou teplotu,
- krouživým pohybem se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a dále se pokračuje v kultivaci za použití metody detekce uvedené v čl. 6.5 programu.

5. 3. Vzorky trusu a prachu

Při vyšetření v laboratoři se postupuje takto:

- vzorky trusu odebrané chovatelem se sloučí a důkladně smíchají a následně se odebere 25 gramů vzorku pro kultivaci, úřední vzorky se vyšetřují samostatně,
- 25 gramový vzorek se přidá do 225 ml PPV předehřáté na pokojovou teplotu,
- pokračuje se v kultivaci vzorku za použití metody detekce uvedené v bodu 5.

V případě schválení norem ISO na přípravu trusu pro zjištění salmonely se použijí normy ISO a nahradí výše uvedená ustanovení o přípravě vzorků.

5. 4. Kadávery jednodenních kuřat

Vzorky uhynulých kuřat odebraných při dodávce jednodenních kuřat se vyšetřují jako směsné vzorky z maximálně 10 kusů uhynulých kuřat.

5. 5. Schéma odběru vzorků krmiv a konzumních vajec

Ve výrobních krmných směsí jsou vzorky odebírány k bakteriologickému vyšetření zdravotní nezávadnosti KVS SVS. Počty vyšetřených vzorků se odvozují od produkce krmiv v předešlém roce. Vzorky jsou odebírány namátkově ve výrobních krmných směsí v počtu stanoveném SVS. Odebírány jsou finální krmné směsi před vyskladněním z výroben krmiv. Vzorky se mohou odebrat i přímo u chovatele. Hodnotícím kritériem je nepřítomnost salmonel v 25 gramech odebraného vzorku.

Vzorky konzumních vajec jsou odebírané v třídírnách a balírnách vajec v rámci programu HACCP a vždy, když dojde k podezření na infekci *Salmonella* spp. během produkce konzumních vajec v prvovýrobě.

5. 6. Metody detekce

Pro detekci se použije metoda doporučená referenční laboratoří Evropské unie pro salmonely v Bilthovenu, Nizozemsko. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002: "Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stádiu prvovýroby". V této metodě se používá modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSRV jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace se provádí nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White. Fagotypizace se provádí podle HPA Colindale, Londýn.

5. 7. Uložení kmenů

Kmeny izolované ze vzorků se skladují pro budoucí fagotypizaci nebo stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů. Vzorky se uchovávají v NRL po dobu minimálně dvou let.

6. Systém hlášení výsledků

Hejno se považuje za pozitivní, jestliže byla zjištěna přítomnost *Salmonella* Enteritidis nebo *Salmonella* Typhimurium (jiné než očkovací kmeny) včetně sérotypů monofázické *Salmonella* Typhimurium s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:- v jednom nebo ve více vzorcích u daného hejna nosnic vyšetřovaného v rámci Národního programu nebo při došetřování salmonelových epidemií u lidí.

Pokud není zjištěna přítomnost *Salmonella* Enteritidis nebo *Salmonella* Typhimurium, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno za pozitivní.

Laboratoř vykazuje vyšetření a výsledky vyšetření všech vzorků v informačním systému.

Výsledek vyšetření všech vzorků zašle pověřená laboratoř na příslušnou KVS SVS, kopii chovateli drůbeže nebo soukromému veterinárnímu lékaři.

KVS SVS vykazuje odběry všech vzorků a výsledky těchto vyšetření v informačním systému SVS.

Evidenci o provedených laboratorních vyšetřeních za laboratoře, uvedené v bodě 5, shromažďuje a sumarizuje NRL v měsíčních intervalech, sumarizované hlášení poskytuje laboratoř jednou měsíčně ÚVS SVS vždy k 15. dni v měsíci.

7. Opatření přijatá při nálezu *Salmonella* Enteritidis a/nebo *Salmonella* Typhimurium ve vzorcích trusu

Na konzumní vejce pocházející z pozitivních hejn se vztahují opatření uvedená v části D přílohy II nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003.

Je zakázáno uvolňovat na trh jako vejce třídy A:

1. Konzumní vejce ze všech hejn pozitivních na sledované sérotypy.

Konzumní vejce mohou být použita k lidské spotřebě pouze tehdy, jsou-li ošetřena způsobem, který zaručí, že jsou prosta všech sérotypů invazivních salmonel, v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Taková vejce se považují za vejce třídy B a před uvedením na trh se označí údajem uvedeným v článku 10 nařízení ES č. 589/2008.

2. Konzumní vejce ze všech hejn s neznámým nakažovým statusem nebo z hejn, u kterých vzniklo podezření na výskyt sledovaných sérotypů salmonel, tj. v případě pozitivního výsledku vzorku, který odebral chovatel.

Konzumní vejce mohou být použita k lidské spotřebě pouze tehdy, jsou-li ošetřena způsobem, jenž zaručí, že jsou prosta všech sérotypů invazivních salmonel, v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Taková vejce se považují za vejce třídy B a před uvedením na trh se označí údajem uvedeným v článku 10 nařízení ES č. 589/2008. Toto opatření platí až do doby, kdy je výskyt salmonel vyloučen negativním výsledkem vyšetření úředního vzorku odebraného pro konfirmační vyšetření.

a) Opatření přijatá v případě záchytu salmonel ve vzorcích trusu odebíraných chovatelem.

V případě výskytu *Salmonella* Enteritidis a/nebo *Salmonella* Typhimurium ve vzorcích trusu odebraných chovatelem, provede úřední veterinární lékař KVS SVS v hejně úřední odběr konfirmačních vzorků z každého pozitivního hejna za účelem potvrzení prvních výsledků. NRL provede konfirmační metodu, která je založena na bakteriologickém vyšetření trusu a prachu. Vzorky se odebírají v souladu s bodem 4 b) i) části D, přílohy II nařízení (ES) 2160/2003 k vyloučení falešně pozitivních výsledků. Jiná z konfirmačních metod uvedených v příloze II nařízení (ES) 2160/2003 není z technických důvodů proveditelnost přípustná.

O provedení konfirmace rozhodne KVS SVS.

Vyšetření konfirmačních vzorků provádí NRL pro salmonely na SVÚ Praha.

Odběr pro konfirmační vyšetření (EpFn08) se provádí následovně:

- Klecové chovy kuřic, chovy nosnic s obohacenými klecemi
  - 5 vzorků přirozeně smíchaného trusu z trusového pásu, škrabáku, nebo jímky v závislosti na technologii chovu. Každý z odebraných vzorků bude o hmotnosti 200 – 300 g.
  - 2 vzorky prachu z podklecového prostoru (2x250ml)
- Hluboká podestýlka, alternativní technologie, haly s výběhem
  - 5 párů stěrů z bot (1 pár = 1 vzorek)
  - 1 vzorek prachu z pásu na dopravu vajec (250 ml)
  - 1 vzorek prachu odebraný v různých místech haly (250 ml)
- Při odběru vzorků v chovech pod 1000 ks nosnic musí být metodika odběru dodržena v maximální možné míře.
- Vzorky prachu mohou být nahrazeny dalšími 2 vzorky trusu.

Pro analýzu se odebere 25 gramový podvzorek z každého vzorku trusu a prachu, všechny vzorky musejí být analyzovány odděleně.

Při odběru úředních vzorků ke confirmaci lze na základě rozhodnutí KVS SVS odebrat vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek.

Do ukončení confirmačního vyšetření KVS SVS rozhodne o uložení těchto opatření:

- provedení bakteriologického vyšetření krmiva a vody na přítomnost *Salmonella* spp., pokud je to nezbytné;
- provedení důkladné průběžné očisty a dezinfekce a to jak v hale, tak i v ostatních obslužných prostorech (např. sklady krmiv a podestýlky).
- po ukončení turnusu provedení důkladné mechanické očisty, dezinfekce a bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;
- zákaz přesunu drůbeže za účelem dalšího chovu.

KVS SVS zruší opatření v případě negativního výsledku confirmačního vyšetření, takové hejno je považováno za negativní.

b) Opatření přijatá v případě pozitivních úředních vzorků a pozitivních confirmačních vyšetření na *Salmonella Enteritidis* a/nebo *Salmonella Typhimurium*.

KVS SVS provede epizotologické šetření v chovu s cílem zjistit možný zdroj nákazy a stanoví minimálně, že:

- v případě potřeby se provede bakteriologické vyšetření krmiva na přítomnost *Salmonella* spp.;
- zakazuje se přesun drůbeže za účelem dalšího chovu;
- zakazuje se využití hejna pro další snáškové období;
- Po porážení, nebo usmrcení drůbeže z infikovaných hejn, musí být provedena důkladná očista a dezinfekce včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky. Porážka musí být provedena v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Živočišné produkty z takovýchto ptáků mohou být uvedeny na trh k lidské spotřebě v souladu s právními předpisy. Pokud tyto produkty nejsou určeny k lidské spotřebě, musí být použity, nebo zlikvidovány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009.

KVS SVS provede dozor nad účinností dezinfekce prováděné chovatelem. Kontrola účinnosti se provede bakteriologickým vyšetřením stěrů v souladu s metodou stanovenou NRL.

7. 1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna KVS SVS po závěrečné dezinfekci po porážení pozitivního hejna.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.

- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4 - 8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými SVS jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonely v SVÚ Praha.

8. Použití antimikrobiálních látek

Antimikrobiální látky lze použít pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

- Pro tlumení salmonel u drůbeže se antimikrobiální látky používají pouze jako zvláštní metoda.
- K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (dále jen „ÚSKVBL Brno“).
- Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS SVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. Před aplikací antimikrobiálních látek musí být známy výsledky bakteriologického vyšetření vzorků a testování citlivosti k antibiotikům.
- V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.
- Požadavky na použití antimikrobiálních látek se nevztahují na látky, mikroorganismy ani přípravky povolené jako doplňkové látky v krmivech podle článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat.

9. Vakcinace

Vakcinaci lze provádět pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, kterým se provádí nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

Vakcinace drůbeže proti *Salmonella* Enteritidis je v rámci tohoto programu povinná

Při vakcinaci je nutno dodržet následující podmínky:

- Používané vakcíny musí mít platnou registraci ÚSKVBL Brno a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny. Živé atenuované vakcíny proti salmonelám se nesmí použít, pokud výrobce neposkytne vhodnou metodu pro bakteriologické odlišení terénních a vakcinačních kmenů.

- Vakcinace se provádí během odchovu kuřic tak, aby vakcinace a revakcinace byla ukončena nejpozději 3 týdny před plánovaným zastavením nosnic do snášky.
- V případě, že se rozhodne chovatel využívat hejno v dalším snáškovém období, musí na své náklady provést opakovanou vakcinaci v období přepečení před další snáškou. V tomto případě nesmí být použity živé atenuované vakcíny.
- Vakcinace je hrazena u odchovu kuřic určených pro následný chov a produkci v České Republice.

10. Finanční pomoc a náhrady chovatelům

Chovateli se poskytne příspěvek na vakcinaci a revakcinaci kuřic proti *Salmonella* Enteritidis provedenou v rámci vakcinačního programu schváleného KVS SVS. Příspěvek se poskytne po ukončení vakcinace a revakcinace hejna kuřic po předložení „Potvrzení o provedeném úkonu povinné kontroly zdraví“ a dalších účetních dokladů ve výši do 5,70 Kč na kuřici. Do příspěvku za vakcinaci se zahrnují pouze náklady na nákup očkovací látky.

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 veterinárního zákona.

11. Povinnosti chovatelů

- zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech desinfekcích a preventivních opatřeních,
- zpracovat ve spolupráci se soukromým veterinárním lékařem vakcinační program pro hospodářství a tento postoupit ke schválení příslušné KVS SVS, stejně tak jako případné změny vakcinačního programu. Vést přesnou evidenci o provedených vakcinacích a hlásit nejpozději do 7 dnů od provedení vakcinace údaje příslušné KVS SVS,
- vést evidenci drůbeže dle plemenářského zákona.

11.1. Sanitační řád

Sanitační řád zpracovaný chovatelem pro každé hospodářství musí obsahovat údaje minimálně o:

1. způsobu zabezpečení vjezdu a vstupu do objektu (režim uzamykání brány, dezinfekce vozidel, obuvi personálu a návštěv atd.);
2. údržbě v prostoru farmy, tj. o frekvenci údržby vegetace, způsobu zamezení přístupu volně žijících ptáků, hlodavců, hmyzu atd.;
3. zacházení s krmivem, údržbě prostoru kolem zásobníku a násypky, režimu čištění a dezinfekce násypky a zásobníků a krmného systému;
4. zabezpečení vstupu do hal (uzamykatelnost, dezinfekční rohože, použité dezinfekční prostředky, frekvence výměny roztoku v dezinfekčních rohožích);
5. pravidlech používání ochranných prostředků personálem a návštěvníky;
6. údržbě ventilačního systému;
7. zacházení s uhynulými ptáky, frekvenci čištění a dezinfekce kafilerního boxu nebo kontejneru, frekvenci odvozu uhynulých ptáků;
8. nakládání s použitou podestýlkou;

9. plánu dezinsekce a deratizace, použité prostředky, umístění jedových staniček, frekvenci kontroly a výměny staniček, způsobu stanovení účinnosti deratizace;
10. pravidlech provedení mechanické očisty a dezinfekce hal po vyskladnění hejna, používaných dezinfekčních prostředcích, způsobu kontroly účinnosti dezinfekce.
11. nakládání s konzumními vejci při záchytu *Salmonella Enteritidis* nebo *Salmonella Typhimurium*

11.2. Pokyny pro správnou chovatelskou praxi

Ve všech chovech nosnic, určených na produkci konzumních vajec, musí být zpracován provozní řád chovu, který zahrnuje veškeré chovatelské postupy od jednodenních kuřat během odchovu až po zastavení kuřic k produkci konzumních vajec a pokračující chov nosnic.

Podle druhu chované nosné drůbeže (Hisex, Isa, Lhomann, Dominant atd.) se dodržují „TECHNOLOGICKÉ POSTUPY“ v chovech.

Po každém ukončení produkčního cyklu (snášky konzumních vajec) se provádí mechanická očista hal a technologie s následnou účinnou dezinfekcí, deratizací a dezinsekcí.

KVS SVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděnou chovatelem. Kontrola účinnosti se provádí bakteriologickým vyšetřením stěrů.

11.3. Vedení záznamů v hospodářství

Evidence záznamů v hospodářství drůbeže se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.852/2004.

a) Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:

- datum příjmu drůbeže,
- původ drůbeže,
- počet drůbeže,
- dosažená snáška vajec,
- úhyny,
- dodavatelé krmiv,
- druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
- sledování příjmu krmiv a vody,
- provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,
- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny – údaje převzaty z odchovu kuřic,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející ze stejného hejna podrobena již dříve,
- počet nosnic určených k porážení,
- předpokládané datum porážení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce,
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež

- výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

11.4. Dokumenty při přesunech drůbeže

Chovatel předá příjemci (v případě dalšího chovu) písemně údaje o výsledcích laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel (datum posledního odběru vzorku a jeho výsledek vyšetření a výsledek všech vyšetření hejna (pozitivní/negativní).

Informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna na všechny sérotypy *Salmonela* spp. provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Evropské unie musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty v Unii.

12. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno nosnic pro produkci konzumních vajec, uváděných na trh, je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

13. Jiná opatření pro zajištění dosledovatelnosti zvířat

Každé hejno musí být nezaměnitelně označeno. Označení hejna se skládá z registračního čísla hospodářství, označení haly a označení hejna ve formátu CZ 12345678-XXHY-ZZ/2017.

Symbole XX představují číselné označení haly s možnostmi 0 - 99. Y určuje typ technologie s možnostmi: 0 - ekologický chov, 1 - chov s volným výběhem, 2 - chov v halách, 3 - obohacené klece. ZZ je pořadové číslo hejna v daném roce s možnostmi 0 - 99.

V jedné hale může být v průběhu roku více hejn, ale tato hejna musí mít odlišné pořadové číslo. Pořadové číslo hejna v daném roce musí být pro každé hejno jedinečné.

Za správné označení hejna odpovídá chovatel.

Označení hejna musí být uvedeno vždy na žadance o laboratorní vyšetření a v příslušné dokumentaci doprovázející zvířata při přesunech hejna a při veškeré další evidenci.

Příloha č. 3
Národní program pro tlumení výskytu
salmonel
v reprodukčních chovech kura domácího
(*Gallus gallus*)

1. Cíl programu

Cíl programu je v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 a s nařízením Komise (EU) č. 200/2010.

Cílem programu je sledovat výskyt invazivních sérotypů *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Typhimurium (včetně monofazické *Salmonella* Typhimurium s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-), *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Virchow a *Salmonella* Hadar a přijímat opatření, která mají chránit především zdraví lidí a zdraví dalších populací drůbeže. Cílem programu stanoveným v souladu s nařízením Komise č. 200/2010 je snížení procenta reprodukčních hejn dospělé drůbeže pozitivních na sledované sérotypy salmonel pod 1%. Do sledování je zahrnuta celá Česká republika se všemi registrovanými reprodukčními chovy kura domácího (*Gallus gallus*).

Vyšetření se provádějí v laboratořích SVÚ Praha, Jihlava, Olomouc, České Budějovice a Hradec Králové, pomocí mezinárodně uznaných a ověřených postupů, jejichž používání koordinuje Národní referenční laboratoř pro salmonely SVÚ Praha.

Úřední kontroly na úrovni chovů drůbeže organizují a provádí příslušné krajské veterinární správy (dále jen „KVS SVS“), které v případě pozitivních výsledků přijímají příslušná opatření.

2. Odběr vzorku

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná KVS SVS. Úřední vzorky odebírá úřední veterinární lékař příslušné KVS SVS.

2. 1. Odběru vzorků chovatelem

- EpFr01 - jednodenní kuřata: 10 stěrů z vnitřních stěn minimálně 10 ks krabic nebo přepravek používaných k přepravě kuřat. Stěry se odebírají po dodání kuřat na hospodářství, před vyložením z dopravního prostředku. V případě dodávky ze dvou líhni se vytvoří směsný vzorek pro každou líheň samostatně;
- EpFr02 - kadávery kuřat nalezené při přejímce kuřat (max. 60 ks). Pokud jsou naskladněna kuřata ze dvou líhni, vytvoří se vzorek pro každou líheň samostatně. Pokud se návoz uskutečňuje ve více dnech, každý den se odebírají vzorky dle výše uvedeného schématu;
- EpFr03 - 2 týdny před vstupem do snáškové fáze nebo snáškové jednotky – odběr směsného vzorku trusu;
- EpFr04 - odběr směsného vzorku trusu, který se provádí každé 3 týdny během snášky v případě, že maximální procento reprodukčních hejn v produkčním období pozitivních na *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Typhimurium (včetně monofazické *Salmonella* Typhimurium s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-), *Salmonella* Infantis, *Salmonella*

Virchow a *Salmonella* Hadar bylo v předchozích dvou kalendářních letech nejvýše 1%. Vyhodnocení prevalence za předchozí období provádí ÚVS SVS, která zveřejní do 15. 1. na internetových stránkách SVS frekvenci odběrů v konkrétním roce.

2. 2. Odběr úředních vzorků

- EpFr05 - směsný vzorek trusu ve věku 4 týdnů;
- EpFr06 - směsný vzorek trusu odebíraný v 23. – 26. týdnu věku hejna.
- EpFr07 - směsný vzorek trusu odebíraný v 47. – 50. týdnu věku hejna.

2. 3. Metody odběru vzorků:

A. Odběr směsných vzorků trusu

Odebírají se jednotlivé vzorky čerstvého trusu o váze min. 1 g v počtu, který udává tabulka.

Počet ptáků chovaných v hale	Počet vzorků trusu, které mají být odebrány v hale nebo skupině hal v hospodářství
250 – 349	200
350 – 449	220
450 – 799	250
800 – 999	260
1 000 a více	300

Z těchto jednotlivých vzorků se sestaví dva směsné vzorky a tato skutečnost se uvede v žádance o vyšetření. Směsný vzorek musí být sestaven z nejvýše 150 jednotlivých vzorků. Každý z těchto směsných vzorků se vyšetřuje samostatně.

Nebo

B. Odběr vzorků pomocí stíracích manžet

Odebírá se 5 párů stíracích manžet, které se pro účely vyšetření sloučí tak, aby vznikly dva samostatně vyšetřované vzorky.

Používané stírací manžety mají mít dostatečné absorpční vlastnosti, aby nasákly vlhkost. Přípustné jsou i „gázové ponožky.“ Povrch stíracích manžet se navlhčí vhodným roztokem (např. 0,8% roztok chloridu sodného a 0,1% roztok peptonu ve sterilní deionizované vodě nebo sterilní vodě). Chůze po ploše se provádí tak, aby vzorky byly odebrány reprezentativně ze všech částí dané plochy, včetně podestýlky a roštů, pokud jsou rošty bezpečné pro chůzi. Do odběru jsou zahrnuty veškeré jednotlivé posady v budově. Po skončení odběru vzorků musí být manžety opatrně sejmuty tak, aby se z nich neuvolnil přichycený materiál. Manžety slouží k nasátí trusu, proto se jednotlivé páry nesmí zaměnit, takto se jako vzorek zabalí a odesílají k vyšetření do SVÚ.

C. Odběr směsných vzorků trusu v klecových technologiích:

V klecových technologiích může být vzorek v závislosti na typu budovy tvořen přirozeně smíchaným trusem pocházejícím z trusných pásů, škrabáků nebo hlubokých trusných jímek. Pro samostatné vyšetření se odebírají nejméně dva vzorky o váze min. 150 g pro samostatné vyšetření:

- z trusných pásů pod každou řadou klecí, které jsou stále v chodu a čistí se pomocí šnekového nebo pásového dopravníku;
- ze škrabáků používaných v systému trusných jímek, kdy je trus zpod klecí seškrabován a ukládán do hlubokých jímek pod budovou;
- ze systému trusných jímek (kanálů) u kaskádových klecí, kdy jsou klece seřazeny terasovitě a trus padá přímo do jímky.

V budově je obvykle několik řad klecí. Směsné vzorky z každé řady jsou zastoupeny v celkovém směsném vzorku. Z každého hejna se odebírají dva samostatně vyšetřované vzorky směsné vzorky.

V systémech, kde se používají pásy nebo škrabáky, musí být pásy nebo škrabáky před provedením odběru vzorku uvedeny do provozu, tak aby se shrnul starý trus.

V systémech, kde se používají shrnovače trusu a škrabáky pod klecemi, se odebírá směsný trus usazený na škrabáku po jeho uvedení do provozu.

U kaskádových klecí, u nichž se nepoužívají žádné škrabáky nebo pásy, se odebírá směsný trus přímo z hluboké jímky.

Systém trusných pásů: odebírá se směsný trus z výstupních konců pásů.

3. Obecné údaje

Program probíhá na celém území České Republiky ve všech reprodukčních chovech kura domácího (*Gallus gallus*) registrovaných podle § 23 zákona č. 154/2000 Sb. Epizootologickou jednotkou je hejno, které je definováno dle nařízení (ES) č. 2160/2003:

„Hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nakažového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný vzdušný prostor.

4. Schválené laboratoře

Laboratoře, které provádí vyšetření na *Salmonella* spp. v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

SVÚ Praha – NRL
SVÚ Jihlava
SVÚ Olomouc

Vyšetření konfirmačních vzorků provádí NRL pro salmonely na SVÚ Praha.

5. Metody použité pro vyšetření

5. 1. Přeprava a přípravy vzorků

Vzorky se odešlou do laboratoří nejlépe do 24 hodin po odběru. Nejsou-li odeslány do 24 hodin, skladují se v chladu. Vzorky mohou být přepravovány při teplotě okolního prostředí, pokud se zamezí nadměrné teplotě (přes 25 °C) a vystavení slunečnímu záření. V laboratoři se

vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které musí být zahájeno do 48 hodin po jejich obdržení a do 96 hodin od odběru vzorků.

5. 2. Stírací tampony a vzorky prachu

a) Pár (y) stíracích/gázových tamponů a vzorek prachu (textilní tampon) se opatrně vybalí, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu nebo prachového materiálu, a vloží se do 225 ml pufrované peptonové vody předeřáté na pokojovou teplotu.

b) Stírací/gázový a textilní tampon se zcela ponoří do pufrované peptonové vody, aby byl kolem vzorku dostatek volné kapaliny pro migraci salmonel ze vzorku, a proto lze v případě potřeby přidat více pufrované peptonové vody. Ze stíracích tamponů a textilního tamponu se musí zpracovat samostatné preparáty.

c) Pokud je pět párů stíracích/gázových tamponů sloučeno do dvou vzorků, musí se každý směsný vzorek umístit do 225 ml pufrované peptonové vody, nebo případně do většího množství, aby byly zcela ponořeny a aby byl zajištěn dostatek volné kapaliny pro migraci salmonel ze vzorku.

d) Vřířením se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a pokračuje se v kultivaci za použití metody detekce popsané v bodě 6. 5.

5. 3. Ostatní vzorky trusu

a) Vzorky trusu se sloučí a důkladně smíchají a poté se odebere 25 g podvzorku pro kultivaci.

b) 25 g podvzorek se přidá do 225 ml pufrované peptonové vody předeřáté na pokojovou teplotu.

c) Pokračuje se v kultivaci vzorku za použití metody detekce popsané v bodě 6. 5.

V případě schválení norem ISO týkajících se přípravy příslušných vzorků pro detekci salmonely použijí se normy ISO a nahradí výše uvedená ustanovení o přípravě vzorků.

5. 4. Kadávery jednodenních kuřat

Vzorky uhynulých kuřat odebraných při dodávce jednodenních kuřat se vyšetřují jako směsné vzorky z maximálně 10 kusů uhynulých kuřat.

5. 5. Schéma odběru vzorků krmiv

Ve výrobních krmných směsích jsou vzorky odebírány k bakteriologickému vyšetření zdravotní nezávadnosti KVS SVS. Počty vyšetřených vzorků se odvozují od produkce krmiv v předešlém roce. Vzorky jsou odebírány namátkově ve výrobních krmných směsích v počtu stanoveném ÚVS SVS. Odebírány jsou finální krmné směsi před vyskladněním z výroby krmiv. Vzorky se mohou odebrat i přímo u chovatele. Hodnotícím kritériem je nepřítomnost salmonel v 25 gramech odebraného vzorku.

5. 6. Metody detekce

Pro detekci se používá metoda doporučená referenční laboratoří Společenství pro salmonelu v Bilthovenu, Nizozemsko. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002: "Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stádiu prvovýroby". V této metodě se používá modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSRV jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace se provádí nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White. Fagotypizace se provádí podle HPA Colindale, Londýn.

5. 7. Uložení kmenů

Kmeny izolované ze vzorků se skladují pro budoucí fagotypizaci nebo stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů. Vzorky se uchovávají v NRL po dobu minimálně dvou let.

6. Systém hlášení výsledků

Hejno se považuje za pozitivní, zjištěna přítomnost *Salmonella* Enteritidis nebo *Salmonella* Typhimurium (včetně sérotypů monofázické *Salmonella* Typhimurium s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-) *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Hadar nebo *Salmonella* Virchow (jiné než očkovací kmeny) v jednom nebo ve více vzorcích u daného hejna vyšetřovaného v rámci Národního programu.

Pokud není zjištěna přítomnost invazivních sérotypů salmonel, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno za pozitivní.

Výsledky vyšetření vzorků odebraných a odeslaných podle přílohy 1 zasílá určená laboratoř příslušné KVS SVS; kopii těchto výsledků zasílá chovateli nebo soukromému veterinárnímu lékaři.

Odběry úředních vzorků a vzorků odebraných chovatelem nebo jím pověřenou odborně způsobilou osobou a výsledky jejich vyšetření eviduje KVS SVS prostřednictvím informačního systému.

Záznamy o provedených laboratorních vyšetřeních a jejich výsledcích za všechny laboratoře v ČR shromažďuje a sumarizuje v měsíčních intervalech SVÚ Praha – NRL pro salmonely; sumarizované hlášení poskytuje laboratoř jednou měsíčně ÚVS SVS vždy k 15. dni v měsíci.

7. Opatření přijímaná v případě pozitivního nálezu

a) Opatření přijatá v případě záchytu invazivních sérotypů salmonel *Salmonella* Enteritidis a/nebo *Salmonella* Typhimurium ve vzorcích trusu odebíraných chovatelem

V případě výskytu *Salmonella* Enteritidis a/nebo *Salmonella* Typhimurium ve vzorcích trusu odebraných chovatelem, provede úřední veterinární lékař KVS SVS v hejně úřední odběr konfirmačních vzorků (EpFr09) z každého pozitivního hejna.

O provedení konfirmace rozhodne KVS SVS.

Odběr pro konfirmační vyšetření se provádí jednou z metod uvedených v bodě 2.3. Dva směsné vzorky trusu, nebo 5 párů manžet. Z těchto jednotlivých vzorků se sestaví dva směsné vzorky a tato skutečnost se uvede v žádance o vyšetření. Každý z těchto směsných vzorků se vyšetřuje samostatně.

V případě podezření na rezidua inhibičních látek laboratoř provede test k ověření, že nebyla použita antibiotika, která by potenciálně mohla ovlivnit výsledek analýzy konfirmačního

vyšetření. KVS SVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření přítomnosti inhibičních látek (EpFr25) se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

- Do ukončení konfirmačního vyšetření KVS SVS rozhodne o uložení těchto opatření:
- provedení bakteriologického vyšetření krmiva a vody na přítomnost *Salmonella* spp., pokud je to nezbytné;
- v případě pozitivního nálezu ***Salmonella Enteritidis* a/nebo *Salmonella Typhimurium*** pozastavení násadových vajec do doby výsledku konfirmačního vyšetření;
- provedení důkladné průběžné očisty a dezinfekce a to jak v hale, tak i v ostatních obslužných prostorech (např. sklady krmiv a podestýlky). Po ukončení turnusu provedení důkladné mechanické očisty, desinfekce a bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;
- KVS SVS zruší opatření v případě negativního výsledku konfirmačního vyšetření, takové hejno je považováno za negativní.

b) Opatření přijatá v případě pozitivních úředních vzorků a pozitivních konfirmačních vyšetření na *Salmonella Enteritidis* a/nebo *Salmonella Typhimurium*.

KVS SVS provede epizootologické šetření v chovu s cílem zjistit možný zdroj nákazy a stanoví minimálně, že:

- v případě potřeby se provede další bakteriologické vyšetření krmiva na přítomnost *Salmonella* spp.;
- všechna drůbež v pozitivním hejnu, a to včetně jednodenních kuřat musí být porážena nebo usmrcena a neškodně odstraněna způsobem co nejvíce omezujícím nebezpečí šíření salmonel. Porážka musí být provedena v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Vedlejší produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, musí být neškodně odstraněny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě;
- neinkubovaná násadová vejce musí být neškodně odstraněna. Vejce mohou být užita k lidské spotřebě, pouze pokud jsou ošetřena takovým způsobem, který zaručí zničení všech sérotypů salmonel s významem pro veřejné zdraví, v souladu s právními předpisy Společenství o hygieně;
- pokud se v líhni ještě nacházejí násadová vejce, musí být neškodně odstraněna nebo ošetřena v souladu s nařízením EP a Rady (ES) č. 1069/2009;
- po porážení nebo usmrcení drůbeže z infikovaných hejn musí být v souladu s pokyny příslušné KVS SVS provedena důkladná očista a dezinfekce včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;

- KVS SVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděné chovatelem. Kontrola účinnosti dezinfekce se provádí bakteriologickým vyšetřením stěrů v souladu s metodou stanovenou NRL.

7. 1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna KVS SVS po závěrečné dezinfekci po porážení pozitivního hejna.
- Vzorke ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4 - 8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými SVS jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonely v SVÚ Praha.

8. Použití antimikrobiálních látek

Antimikrobiální látky lze použít pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

- Pro tlumení salmonel u drůbeže se antimikrobiální látky používají pouze jako zvláštní metoda.
- K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované ÚSKVBL Brno.
- Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS SVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. V těchto hejnech se přijmou vhodná opatření na co největší snížení rizika šíření salmonely zbytkem reprodukční pyramidy.
- Antimikrobiální látky mohou být použity k záchraně hodnotného genetického materiálu reprodukčních hejn, aby se založila nová hejna bez salmonely, včetně „elitních hejn“, hejn z ohrožených chovů a hejn chovaných pro výzkumné účely; kuřata vylíhnutá z násadových vajec sebraných od drůbeže ošetřené antimikrobiálními látkami podléhají během chovné fáze odběru vzorků každých čtrnáct dní s tím, že program se zaměřuje na zjištění 1% prevalence dané salmonely s 95% mezí spolehlivosti. Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS SVS. Toto použití je založeno pokud možno na výsledcích bakteriologického odběru vzorků a testování citlivosti.
- V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že

před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.

9. Vakcinace

Vakcinaci lze provádět pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, kterým se provádí nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

Vakcinace v reprodukčních chovech kura domácího (*Gallus gallus*) je dobrovolná.

Při výběru vakcíny je nutno dodržet následující podmínky:

- Používané vakcíny musí mít platnou registraci Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (dále jen „ÚSKVBL Brno“) a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny. Živé atenuované vakcíny proti salmonelám se nesmí použít, pokud výrobce neposkytne vhodnou metodu pro bakteriologické odlišení terénních a vakcinačních kmenů.
- Vakcinace a revakcinace musí být ukončena nejpozději 3 týdny před plánovaným zastavením nosnic do snášky.
- V případě opakované vakcinace před další snáškovým cyklem se nesmí používat živé atenuované vakcíny.

10. Finanční pomoc a náhrady chovatelům

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 veterinárního zákona.

11. Povinnosti chovatelů

- zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech dezinfekcích a preventivních opatřeních,
- vést evidenci drůbeže dle plemenářského zákona.

11. 1. Sanitační řád

Sanitační řád zpracovaný chovatelem pro každé hospodářství musí obsahovat údaje minimálně o:

1. způsobu zabezpečení vjezdu a vstupu do objektu (režim uzamykání brány, dezinfekce vozidel, obuvi personálu a návštěv atd.);
2. údržbě v prostoru farmy, tj. o frekvenci údržby vegetace, způsobu zamezení přístupu volně žijících ptáků, hlodavců, hmyzu atd.;
3. zacházení s krmivem, údržbě prostoru kolem zásobníku a násypky, režimu čištění a dezinfekce násypky a zásobníků a krmného systému;
4. zabezpečení vstupu do hal (uzamykatelnost, dezinfekční rohože, použité dezinfekční prostředky, frekvence výměny roztoku v dezinfekčních rohožích);

5. pravidlech používání ochranných prostředků personálem a návštěvníky;
6. údržbě ventilačního systému;
7. zacházení s uhynulými ptáky, frekvenci čištění a dezinfekce kafilerního boxu nebo kontejneru, frekvenci odvozu uhynulých ptáků;
8. nakládání s použitou podestýlkou;
9. plánu dezinfekce a deratizace, použité prostředky, umístění jedových stanic, frekvenci kontroly a výměny stanic, způsobu stanovení účinnosti deratizace;
10. pravidlech provedení mechanické očisty a dezinfekce hal po vyskladnění hejna, používaných dezinfekčních prostředcích, způsobu kontroly účinnosti dezinfekce.

11. 2. Vedení záznamů v hospodářství

Evidence záznamů v hospodářství drůbeže se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004.

Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:

- datum příjmu drůbeže,
- původ drůbeže,
- počet drůbeže,
- dosažená snáška vajec,
- úhyny,
- dodavatelé krmiv,
- druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
- sledování příjmu krmiv a vody,
- provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,
- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny – údaje převzaty z odchovu kuřic,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející ze stejného hejna podrobena již dříve,
- počet nosnic určených k porážení,
- předpokládané datum porážení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce,
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež
- výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

11. 3. Dokumenty při přesunech drůbeže

Chovatel předá příjemci (v případě dalšího chovu) písemně údaje o výsledcích laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel (datum posledního odběru vzorku a jeho výsledek vyšetření a výsledek všech vyšetření hejna (pozitivní/negativní).

Informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna na

všechny sérotypy *Salmonella* spp. provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Evropské unie musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty v Unii.

12. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno větší, než 100 kusů drůbeže s produkcí násadových vajec je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

13. Jiná opatření pro zajištění dosledovatelnosti zvířat

Každé hejno musí být nezaměnitelně označeno. Označení hejna se skládá z registračního čísla hospodářství, označení haly a označení hejna ve formátu CZ 12345678-00H0-XX/2017. Symboly XX představují pořadové číslo hejna v daném roce s možnostmi 0 - 99.

V jedné hale může být v průběhu roku více hejn, ale tato hejna musí mít odlišné pořadové číslo. Pořadové číslo hejna v roce musí být pro každé hejno jedinečné.

Za správné označení hejna odpovídá chovatel. Označení hejna musí být uvedeno vždy na žadance o laboratorní vyšetření a v příslušné dokumentaci doprovázející zvířata při přesunech hejna a při veškeré další evidenci.

Příloha č. 4

Národní program pro tlumení salmonel v chovech kuřat chovaných na maso

1. Cíl programu:

Cílem programu je snížit procento hejn kuřat chovaných na maso, pozitivních na výskyt *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium v prostředí na maximálně 1 %. Do cíle programu jsou zahrnuty sérotypy monofázické *Salmonella* Typhimurium s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-.

Cíl národního programu je stanoven v souladu s cílem Evropské unie podle čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 2160/2003 zaměřeným na snížení výskytu *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium u kuřat chovaných na maso stanoveným v nařízení Komise (ES) č. 200/2012.

Program se vztahuje na všechna hospodářství, na kterých probíhá výkrm kuřat na maso, která mají být poražena na jatkách.

Program se nevztahuje na chovy s produkcí kuřat:

- a) určených pro soukromé domácí užití;
- b) kdy producent dodává malá množství přímo konečnému spotřebiteli nebo místním maloobchodům, které přímo dodávají konečnému spotřebiteli

2. Odběru vzorků

Chovatel kuřat, která mají být poražena na jatkách, zajistí podle určeného harmonogramu u každého hejna odběr vzorků z prostředí.

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná KVS SVS. Úřední vzorky odebírá úřední veterinární lékař příslušné KVS SVS.

2.1. Odběr vzorků chovatelem

Odběr vzorků z prostředí se uskuteční z každého hejna, v průběhu třech týdnů před odvozem kuřat na porážku tak, aby byl výsledek vyšetření znám před vlastním přesunem na jatka (EpFb01).

Odchylně od povinnosti odběru vzorků uvedené v tomto písmeni může příslušný orgán povolit odběr vzorků v posledních šesti týdnech před okamžikem porážky, jsou-li brojleři chováni déle než 81 dní, nebo vztahuje-li se na ně ekologická produkce brojlerů podle nařízení Komise (ES) č. 889/2008.

2.2. Odběr úředních vzorků

Úřední odběr vzorků (EpFb04) se provede 1x ročně u jednoho hejna na 10 % hospodářství chovajících více než 5 000 ptáků.

Dále se úřední odběr vzorků uskuteční pokaždé, bude-li to KVS SVS považovat za nutné (EpFb05).

KVS SVS může rozhodnout o úředním odběru vzorků krmiva (EpFb03) k bakteriologickému vyšetření na přítomnost *Salmonella* spp. Odběru vzorku KVS SVS provede na hospodářstvích s opakovanými nálezy sledovaných sérotypů ve více zástavech a na hospodářstvích, na kterých došlo k záchytu sledovaných sérotypů u všech hejn v zástavu, současně s kontrolou biologické bezpečnosti.

Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna. Vzorek stěrů odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS (EpFb07).

2.3. Postup při odběru vzorků

- Použijí se dva páry stíracích tamponů nebo gázových tamponů. U hejn kuřat chovaných na maso s volným výběhem se vzorky odebírají pouze uvnitř budovy. Všechny stírací/gázové tampony musí být zahrnuty do jednoho vzorku.
- U hejn s méně než 100 kuřaty, kde nelze použít stírací/gázové tampony, protože není možné vstoupit do budovy, může být jejich použití nahrazeno použitím tamponů na ruku – kdy se stírací tampony nebo gázové tampony navlečou přes rukavice a setřou se povrchy kontaminované čerstvým trusem.
- Před navlečením stíracích/gázových tamponů je třeba jejich povrch navlhčit maximálním regeneračním roztokem (MRR: 0,8 % chloridu sodného, 0,1 % peptonu ve sterilní deionizované vodě) nebo sterilní vodou nebo jiným roztokem schváleným Národní referenční laboratoří pro salmonely na SVÚ Praha.
- Je zakázáno používat vodu obsahující antimikrobiální látky nebo další dezinfekční látky. Pro navlhčení stíracích tamponů se doporučuje nalít dovnitř tekutinu před jejich navlečením. Případně je možno před použitím vložit stírací nebo gázové tampony spolu s roztokem do sterilizačních vaků nebo nádob. Roztok lze rovněž aplikovat po obutí pomocí spreje či rozprašovače.
- Je třeba zajistit, aby byly ve vzorku rovnoměrně zastoupeny všechny části budovy. Každý pár se použije pro přibližně 50 % plochy budovy. Po skončení odběru vzorků musí být stírací/gázové tampony opatrně sejmuty tak, aby se neuvolnil přichycený materiál. Stírací tampony se obrátí tak, aby se přichycený materiál neuvolnil. Vloží se do sáčku nebo nádoby a označí se.
- KVS SVS provádí vyškolení chovatelů a/nebo osob provádějících odběr vzorků z pověření chovatelem s cílem zajistit řádné dodržování metodiky odběru vzorků.
- KVS SVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek (EpFb06) se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS.
- Není-li zjištěna přítomnost *Salmonella* Enteritidis nebo *Salmonella* Typhimurium, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno brojlerů za pozitivní.

3. Obecné údaje

Program je prováděn na celém území České republiky.

Epizootologickou jednotkou je hejno, které je definováno dle nařízení (ES) č. 2160/2003:
„Hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nakažového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný objem vzduchu.

4. Schválené laboratoře, kde se analyzují vzorky odebrané v rámci programu.

Laboratoře, které provádí vyšetření na *Salmonella* spp. v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

SVÚ Praha – NRL
SVÚ Jihlava
SVÚ Olomouc

5. Metody použité pro vyšetření

5. 1. Přeprava a příprava vzorků

Vzorky se odešlou do laboratoře nejlépe do 24 hodin po odběru. Nejsou-li odeslány do 24 hodin, skladují se v chladu. Vzorky mohou být přepravovány při teplotě okolního prostředí, pokud se zamezí nadměrné teplotě (přes 25 °C) a vystavení slunečnímu záření. V laboratoři se vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které musí být zahájeno do 48 hodin po jejich obdržení a do 96 hodin od odběru vzorků.

Pár stíracích/gázových tamponů se opatrně vybalí, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu, a vloží se do 225 ml pufrované peptonové vody (PPV) předehřáté na pokojovou teplotu. Krouživým pohybem se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a dále se pokračuje v kultivaci za použití metody uvedené v tomto programu.

5. 2. Metoda detekce

Použije se metoda detekce doporučená referenční laboratoří Evropské unie pro salmonely v Bilthovenu, Nizozemsku. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002 „Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stadiu prvovýroby“. V této metodě detekce se používá polotuhé médium (modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSRV) jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace se provádí nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White. Fagotypizace se provádí podle HPA Colindale, Londýn.

5.3. Uložení kmenů

Alespoň jeden izolovaný kmen z každého hejna za rok bude uložen pro budoucí fagotypizaci nebo stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů po dobu minimálně dvou let.

5. 4. Schéma odběru vzorků krmiv

Ve výrobních krmných směsí jsou vzorky odebírány k bakteriologickému vyšetření zdravotní nezávadnosti KVS SVS. Počty vyšetřených vzorků se odvozují od produkce krmiv v předešlém roce. Vzorky jsou odebírány namátkově ve výrobních krmných směsí v počtu stanoveném ÚVS SVS. Odebírány jsou finální krmné směsi před vyskladněním z výroben krmiv. Vzorky se mohou odebrat i přímo u chovatele. Hodnotícím kritériem je nepřítomnost salmonel v 25 gmech odebraného vzorku.

6. Systém hlášení výsledků:

Hejno kuřat chovaných na maso se považuje za pozitivní, jestliže byla v hejně v jakémkoli okamžiku zjištěna přítomnost *Salmonella* Enteritidis a/nebo *Salmonella* Typhimurium (jiné než očkovací kmeny) včetně sérotypů monofázické *Salmonella* Typhimurium s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-.

Pokud není zjištěna přítomnost *Salmonella* Enteritidis nebo *Salmonella* Typhimurium, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno za pozitivní.

Laboratoř vykazuje vyšetření a výsledky vyšetření všech vzorků v informačním systému.

Výsledek vyšetření všech vzorků zašle pověřená laboratoř na příslušnou KVS SVS, kopii chovateli drůbeže nebo soukromému veterinárnímu lékaři. KVS SVS vykazuje odběry všech vzorků a výsledky těchto vyšetření v informačním systému SVS.

Evidenci o provedených laboratorních vyšetřeních za laboratoře, uvedené v bodě 5, shromažďuje a sumarizuje NRL v měsíčních intervalech, sumarizované hlášení poskytuje laboratoř jednou měsíčně ÚVS SVS vždy k 15. dni v měsíci.

7. Opatření přijímaná v případě pozitivního nálezu

- Chovatel zaznamená tento výsledek (tj. nález kteréhokoliv sérotypu *Salmonella* spp.) do Informace o potravinovém řetězci při vyskladnění kuřat na jatka.

7. 1. Opatření přijatá při nálezu *Salmonella* Enteritidis a/nebo *Salmonella* Typhimurium ve vzorcích trusu

- Chovatel zaznamená tento výsledek do Informace o potravinovém řetězci při vyskladnění kuřat na jatka.
- Chovatel provede kontrolu účinnosti preventivních opatření k zajištění biologické bezpečnosti chovu.
- KVS SVS rozhodne o odběru vzorků krmiva (EpFb03), k bakteriologickému vyšetření na přítomnost *Salmonella* spp. Odběru vzorku KVS SVS provede na hospodářstvích s opakovanými nálezy sledovaných sérotypů ve více zástavech a na hospodářstvích, na kterých došlo k záhytu sledovaných sérotypů u všech hejn v zástavu, současně s kontrolou biologické bezpečnosti.
- Po vyskladnění kuřat na jatka musí být provedena důkladná mechanická očista, dezinfekce, dezinfekce a deratizace, včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.
- Chovatel provede odběr stěrů k laboratorní kontrole účinnosti desinfekce (EpFb02).

- Na základě rozhodnutí KVS SVS se provede úřední odběr stěrů ke kontrole účinnosti dezinfekce (EpFb07).
- Další zástav haly může být proveden až po laboratorním potvrzení účinnosti dezinfekce.

7. 2. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna chovatelem jako jedno z opatření přijatých při nálezů *Salmonella Enteritidis a/nebo Salmonella Typhimurium* ve vzorcích trusu.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4 - 8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými SVS jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonely v SVÚ Praha.

8. Použití antimikrobiálních látek se řídí nařízením Komise (ES) č. 1177/2006

- Antimikrobiální látky se nepoužijí jako zvláštní metoda na tlumení salmonely u drůbeže. (např. antibiotika)
- K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované ÚSKVBL v Brně. Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS SVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. Před aplikací antimikrobiálních látek musí být známy výsledky bakteriologického odběru vzorků a testování citlivosti.
- V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.
- Požadavky na použití antimikrobiálních látek se nevztahují na látky, mikroorganismy ani přípravky povolené jako doplňkové látky v krmivech podle článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat (např. probiotika, okyselovadla).

9. Vakcinace

Vakcinace kuřat chovaných na maso proti salmonelám je dobrovolná.

Při výběru vakcíny je nutno dodržet následující podmínky:

- Používané vakcíny musí mít platnou registraci ÚSKVBL Brno a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny.
- V případě vakcinace živou atenuovanou vakcínou, se tato skutečnost uvede do žádanky o laboratorní vyšetření vzorků trusu.

10. Finanční pomoc a náhrady chovatelům

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát v případě zjištění klinické salmonelózy drůbeže, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 veterinárního zákona.

11. Povinnosti chovatelů

- zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech dezinfekcích a preventivních opatřeních,
- vést evidenci drůbeže dle plemenářského zákona.

11. 1. Sanitační řád

Sanitační řád zpracovaný chovatelem pro každé hospodářství musí obsahovat údaje minimálně o:

1. způsobu zabezpečení vjezdu a vstupu do objektu (režim uzamykání brány, dezinfekce vozidel, obuvi personálu a návštěv atd.);
2. údržbě v prostoru farmy, tj. o frekvenci údržby vegetace, způsobu zamezení přístupu volně žijících ptáků, hlodavců, hmyzu atd.;
3. zacházení s krmivem, údržbě prostoru kolem zásobníku a násypky, režimu čištění a dezinfekce násypky a zásobníků a krmného systému;
4. zabezpečení vstupu do hal (uzamykatelnost, dezinfekční rohože, použité dezinfekční prostředky, frekvence výměny roztoku v dezinfekčních rohožích);
5. pravidlech používání ochranných prostředků personálem a návštěvníky;
6. údržbě ventilačního systému;
7. zacházení s uhynulými ptáky, frekvenci čištění a dezinfekce kafilerního boxu nebo kontejneru, frekvenci odvozu uhynulých ptáků;
8. nakládání s použitou podestýlkou;
9. plánu dezinfekce a deratizace, použité prostředky, umístění jedových staniček, frekvenci kontroly a výměny staniček, způsobu stanovení účinnosti deratizace;
10. pravidlech provedení mechanické očisty a dezinfekce hal po vyskladnění hejna, používaných dezinfekčních prostředcích, způsobu kontroly účinnosti dezinfekce.

Ve všech chovech kuřat chovaných na maso musí být zpracován provozní řád chovu, který zahrnuje veškeré chovatelské postupy od jednodenních kuřat až po vyskladnění na jatka.

Po každém ukončení produkčního cyklu se provádí mechanická očista hal a technologie s následnou účinnou dezinfekcí, deratizací a dezinsekcí.

KVS SVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděnou chovatelem.

11.2 Vedení záznamů v hospodářství drůbeže

Evidence záznamů v hospodářství se řídí se nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.852/2004. Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:

- datum příjmu drůbeže,
- původ drůbeže,
- počet drůbeže,
- dosažená užitková ukazatele,
- úhyny,
- dodavatelé krmiv,
- druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
- sledování příjmu krmiv a vody,
- provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,
- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející ze stejného hejna, podrobena již dříve,
- počet kuřat určených k porážení,
- předpokládané datum porážení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

11.3. Dokumenty doprovázející zvířata při jejich odeslání na jatka

Informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna na všechny sérotypy *Salmonella* spp. provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Evropské unie musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty v Unii.

12. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno s více než 500 kusy kuřat (*Gallus gallus*) chovaných na maso, je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

13. Jiná opatření pro zajištění dosledovatelnosti zvířat

Každé hejno musí být nezaměnitelně označeno. Označení hejna se skládá z registračního čísla hospodářství, označení hejna a označení haly ve formát formátu CZ 12345678-XXHY-ZZ/2017.

Symbole XX představují číselné označení haly s možnostmi 0 - 99.

Symbol Y určuje ohlášenou nebo schválenou hustotu chovu s možnostmi:

A – do 33 kg/m²   B - do 39 kg/m²   C - do 42 kg/m²

Symbole ZZ představují pořadové číslo hejna v daném roce s možnostmi 0 - 99.

V jedné hale může být v průběhu roku více hejn, ale tato hejna musí mít odlišné číslo např. 02/2016 a 06/2016. Pořadové číslo hejna v roce musí být pro každé hejno jedinečné.

Za správné označení hejna odpovídá chovatel.

Označení hejna musí být uvedeno vždy na žadance o laboratorní vyšetření, v informaci o potravinovém řetězci při odesílání drůbeže na jatka a při veškeré další evidenci.

Příloha č. 5

Národní program pro tlumení salmonel v chovech krůt

1. Cíl programu

Cíl národního programu je stanoven v souladu s cílem Evropské unie podle čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 2160/2003, zaměřeným na snížení výskytu *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium u krůt stanoveným v nařízení Komise (EU) č. 1190/2012.

Cílem programu je:

- snížit maximální procento hejn výkrmových krůt, která jsou pozitivní na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium, na nejvýše 1 % ročně.
- snížit maximální počet hejn dospělých chovných krůt, která jsou pozitivní na *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium, na nejvýše 1 hejno ročně.

Do cíle programu jsou zahrnuty sérotypy monofázické *Salmonella* Typhimurium s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-.

Program se vztahuje na všechna hospodářství, na kterých probíhá výkrm krůt, které mají být poraženy na jatkách.

Program se nevztahuje na chovy s produkcí krůt:

- a) určených pro soukromé domácí užití;
- b) kdy producent dodává malá množství přímo konečnému spotřebiteli nebo místním maloobchodům, které přímo dodávají konečnému spotřebiteli

2. Odběr vzorků

Chovatel zajistí podle určeného harmonogramu u každého hejna výkrmových a chovných krůt odběr vzorků z prostředí.

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná KVS SVS. Úřední vzorky odebírá úřední veterinární lékař příslušné KVS SVS.

2.1. Odběr vzorků zajišťovaný chovatelem

Odběr vzorků z prostředí se uskuteční z každého hejna dle následujícího harmonogramu:

2. 1. 1 Krůty na výkrm

EpFkv01 – odběr vzorku v průběhu tří týdnů před odvozem ptáků na porážku, tak aby byl výsledek vyšetření znám před vlastním přesunem na jatka. KVS může povolit odběr vzorků v posledních šesti týdnech před datem porážky, jsou-li krůty chovány déle než 100 dní nebo jedná-li se o ekologickou produkci krůt podle nařízení Komise (ES) č. 889/2008.

2. 1 2. Chovné krůty

- EpFkr01 - jednodenní krůta: 10 stěrů z vnitřních stěn minimálně 10 ks krabic nebo přepravek používaných k přepravě krůt. Stěry se odebírají po dodání kuřat na hospodářství, před vyložením z dopravního prostředku. Ze všech stěrů se vytvoří jeden směsný vzorek. V případě dodávky ze dvou líhni se vytvoří směsný vzorek pro každou líheň samostatně. Pokud se návoz uskutečňuje ve více dnech, každý den se odebírají vzorky dle výše uvedeného schématu;
- EpFkr02 - ve stáří 4 týdnů;
- EpFkr03 - 2 týdny před přechodem do snáškové fáze nebo snáškové jednotky;
- EpFkr04 - každé 4 týdny během snášky.

2. 2. Odběr úředních vzorků

2. 2. 1. Krůty na výkrm

- EpFkv03 - úřední odběr vzorku krmiva. Odebírá se na základě rozhodnutí KVS SVS na hospodářstvích s opakovanými nálezy sledovaných sérotypů *Salmonella* spp.
- EpFkv04 - odběr dvou párů manžet 1x ročně u jednoho hejna na 10% hospodářství chovajících více než 500 ptáků.
- EpFkv05 - odběr dvou párů manžet považuje-li to KVS SVS za nutné.
- EpFkv06 - kontrola účinnosti desinfekce po vyskladnění hejna pozitivního na *Salmonella* Enteritidis / *Salmonella* Typhimurium.

Odběr vzorků zajištěný chovatelem lze nahradit odběrem vzorků, který provedla KVS SVS.

2. 2. 2. Chovné krůty

- EpFkr05 - jedenkrát ročně u všech hejn o velikosti alespoň 250 dospělých chovných krůt ve stáří mezi 30 a 45 týdny;
- EpFkr07 - jednou ročně všechna hejna s elitním, praparodičovským a prarodičovským plemenným materiálem krůt;
- EpFkr08 - všechna hejna v hospodářství v případě, že byla zjištěna *Salmonella* Enteritidis nebo *Salmonella* Typhimurium ze vzorků odebraných v líhni nebo v rámci úředních kontrol za účelem zjištění původu nákazy.

Odběr vzorků zajištěný chovatelem lze nahradit odběrem vzorků, který provedla KVS SVS.

2.3. Postup odběru vzorků

2. 3. 1. Krůty na výkrm

- Použijí se dva páry stíracích tamponů nebo gázových tamponů. U hejn krůt s volným výběhem se vzorky odebírají pouze uvnitř budovy. Všechny stírací/gázové tampony musí být zahrnuty do jednoho vzorku.
- U hejn s méně než 100 kusy krůt, kde nelze použít stírací/gázové tampony, protože není možné vstoupit do budovy, může být jejich použití nahrazeno použitím tamponů na ruku, kdy se stírací tampony nebo gázové tampony navlečou přes rukavice a setřou se povrchy kontaminované čerstvým trusem.

- Před navlečením stíracích/gázových tamponů je třeba jejich povrch navlhčit maximálním regeneračním roztokem (MRR: 0,8 % chloridu sodného, 0,1 % peptonu ve sterilní deionizované vodě) nebo sterilní vodou nebo jiným roztokem schváleným Národní referenční laboratoří pro salmonely na SVÚ Praha (např. pitná voda).
- Je zakázáno používat vodu obsahující antimikrobiální látky nebo další dezinfekční látky. Pro navlhčení stíracích tamponů se doporučuje nalít dovnitř tekutinu před jejich navlečením. Případně je možno před použitím vložit stírací nebo gázové tampony spolu s roztokem do sterilizačních vaků nebo nádob. Roztok lze rovněž aplikovat po obutí pomocí spreje či rozprašovače.
- Je třeba zajistit, aby byly ve vzorku rovnoměrně zastoupeny všechny části budovy. Každý pár se použije pro přibližně 50 % plochy budovy. Po skončení odběru vzorků musí být stírací/gázové tampony opatrně sejmuty tak, aby se neuvolnil přichycený materiál. Stírací tampony se obrátí tak, aby se přichycený materiál neuvolnil. Vloží se do sáčku nebo nádoby a označí se.
- KVS SVS provádí vyškolení chovatelů a/nebo osob provádějících odběr vzorků z pověření chovatelem s cílem zajistit řádné dodržování metodiky odběru vzorků.
- V případě, že KVS SVS provádí odběr vzorků z důvodu podezření na výskyt salmonel, a ve všech ostatních případech, kdy to považuje za vhodné, se KVS SVS ujistí prostřednictvím případných dalších vyšetření, že výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnech krůt nebyly zkresleny používáním antimikrobiálních látek u těchto hejn.
- KVS SVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření přítomnosti inhibičních látek (EpFkv07) se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS.
- Není-li zjištěna přítomnost *Salmonella* Enteritidis nebo *Salmonella* Typhimurium, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno krůt pro účely cíle Společenství za pozitivní.

2. 3. 2. Chovné krůty

Odběr se provádí podle jedné z níže uvedených metod.

2. 3. 2. 1. Odběr směsných vzorků trusu

Odebírají se namátkově jednotlivé vzorky čerstvého trusu o váze min. 1 g z určitého počtu míst, který udává tabulka.

Počet ptáků chovaných v hejnu	Počet vzorků trusu, který se má odebrat v hejnu
350 – 449	220
450 – 799	250
800 – 999	260
1 000 a více	300

Výkaly mohou být sloučeny pro účely rozboru tak, aby vznikly minimálně dva vzorky.

nebo:

2. 3. 2. 2. Odběr 5 párů stíracích manžet.

Používané stírací manžety mají mít dostatečné absorpční vlastnosti, aby nasákly vlhkost. Přípustné jsou i „gázové ponožky.“ Povrch stíracích manžet se navlhčí vhodným roztokem (např. 0,8% roztok chloridu sodného a 0,1% roztok peptonu ve sterilní deionizované vodě nebo sterilní vodě). Chůze po ploše se provádí tak, aby vzorky byly odebrány reprezentativně ze všech částí dané plochy, včetně podestýlky a roštů, pokud jsou rošty bezpečné pro chůzi. Do odběru jsou zahrnuty veškeré jednotlivé posady v budově. Po skončení odběru vzorků musí být manžety opatrně sejmuty tak, aby se z nich neuvolnil přichycený materiál. Stírací manžety mohou být sloučeny pro účely rozboru tak, aby vznikly minimálně dva vzorky.

KVS SVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek (EpFkr18) se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS.

3. Obecné údaje

Program je prováděn na celém území České republiky.

Epizootologickou jednotkou je hejno, které je definováno dle nařízení (ES) č. 2160/2003:

„**Hejnem**“ se rozumí veškerá drůbež stejného nakažového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný objem vzduchu.

4. Schválené laboratoře

Laboratoře, které provádí vyšetření na *Salmonella* spp. v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

SVÚ Praha – NRL

SVÚ Jihlava

SVÚ Olomouc

5. Metody použité pro vyšetření

5.1. Přeprava a příprava vzorků

Vzorky se odešlou do laboratoře nejlépe do 24 hodin po odběru. Nejsou-li odeslány do 24 hodin, skladují se v chladu. Vzorky mohou být přepravovány při teplotě okolního prostředí, pokud se zamezí nadměrné teplotě (přes 25 °C) a vystavení slunečnímu záření. V laboratoři se vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které musí být zahájeno do 48 hodin po jejich obdržení a do 96 hodin od odběru vzorků.

Páry stíracích - gázových tamponů se opatrně vybalí, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu, a vloží se do 225 ml pufrované peptonové vody (PPV) předehřáté na pokojovou teplotu.

Stírací/gázové tampony musí být zcela ponořeny do PPV, a proto lze v případě potřeby přidat více PPV. Krouživým pohybem se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a dále se pokračuje v kultivaci.

5.2. Metoda detekce

Použije se metoda detekce doporučená referenční laboratoří Evropské unie pro salmonely v Bilthovenu, Nizozemsku. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002 „Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stadiu prvovýroby“. V této metodě detekce se používá polotuhé médium (modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSRV) jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace se provede nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White. Fagotypizace se provádí podle HPA Colindale, Londýn.

5.3. Uložení kmenů

Alespoň jeden izolovaný kmen z každého hejna za rok bude uložen pro budoucí fagotypizaci a stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů po dobu minimálně dvou let.

5. 4. Schéma odběru vzorků krmiv

Ve výrobních krmných směsích jsou vzorky odebírány k bakteriologickému vyšetření zdravotní nezávadnosti KVS SVS. Počty vyšetřených vzorků se odvozují od produkce krmiv v předešlém roce. Vzorky jsou odebírány namátkově ve výrobních krmných směsích v počtu stanoveném ÚVS SVS. Odebírány jsou finální krmné směsi před vyskladněním z výroby krmiv. Vzorky se dají odebrat i přímo u chovatele. Hodnotícím kritériem je nepřítomnost salmonel v 25 gramech odebraného vzorku.

6. Systém hlášení výsledků

Hejno krůt se považuje za pozitivní, jestliže byla v hejně v jakémkoli okamžiku zjištěna přítomnost *Salmonella* Enteritidis a/nebo *Salmonella* Typhimurium včetně sérotypů monofázické *Salmonella* Typhimurium s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:- (jiné než očkovací kmeny).

Výsledky vyšetření vzorků odebraných a odeslaných v rámci provádění tohoto programu zasílá určená laboratoř příslušné krajské veterinární správě; kopii těchto výsledků zasílá chovateli nebo soukromému veterinárnímu lékaři. Chovatel musí být schopen na požádání, předložit KVS SVS protokoly o vyšetření.

Odběr úředních vzorků a výsledky vyšetření všech vzorků eviduje KVS SVS prostřednictvím informačního systému.

Záznamy o provedených laboratorních vyšetřeních a jejich výsledcích za všechny laboratoře v ČR shromažďuje a sumarizuje v měsíčních intervalech SVÚ Praha – NRL pro salmonely; sumarizované hlášení rozdělené podle krajů poskytuje laboratoř jednou měsíčně ÚVS SVS.

7. Opatření přijímaná v případě pozitivního nálezu

7. 1. Krůty na výkrm

- Chovatel zaznamená tento výsledek (tj. nález kteréhokoliv sérotypu *Salmonella* spp.) do Informace o potravinovém řetězci při vyskladnění kuřat na jatka.

Opatření přijatá při nálezu *Salmonella* Enteritidis a/nebo *Salmonella* Typhimurium ve vzorcích trusu

- Chovatel zaznamená tento výsledek do Informace o potravinovém řetězci při vyskladnění krůt na jatka.
- Chovatel provede kontrolu účinnosti preventivních opatření k zajištění biologické bezpečnosti chovu.
- KVS SVS rozhodne o odběru vzorků krmiva (EpFkv03) k bakteriologickému vyšetření na přítomnost *Salmonella* spp. Odebírá se na základě rozhodnutí KVS SVS na hospodářstvích s opakovanými nálezy sledovaných sérotypů *Salmonella* spp.
- Po vyskladnění krůt na jatka musí být provedena důkladná mechanická očista, dezinfekce, dezinfekce a deratizace, včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.
- KVS SVS odebere úřední stěr ke kontrole účinnosti dezinfekce (EpFkv06).
- Další zástav haly může být proveden až po laboratorním potvrzení účinnosti dezinfekce.

7. 2. Chovné krůty

a) Opatření přijatá v případě záchytu *Salmonella* Enteritidis a/nebo *Salmonella* Typhimurium ve vzorcích trusu odebíraných chovatelem

V případě výskytu sledovaných sérotypů salmonel (*Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Typhimurium) ve vzorcích trusu odebraných chovatelem, provede úřední veterinární lékař KVS SVS v hejně úřední odběr konfirmačních vzorků (EpFkr09) z každého pozitivního hejna.

Odběr pro konfirmační vyšetření se provádí jednou z metod uvedených v bodě 3. 3. 2.

V případě podezření na rezidua inhibičních látek laboratoř provede test k ověření, že nebyla použita antibiotika, která by potenciálně mohla ovlivnit výsledek analýzy konfirmačního vyšetření. KVS SVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření přítomnosti inhibičních látek (EpFkr18) se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

Do ukončení konfirmačního vyšetření KVS SVS rozhodne o uložení těchto opatření:

- provedení bakteriologického vyšetření krmiva a vody na přítomnost *Salmonella* spp., pokud je to nezbytné (EpFkr12, EpFkr14);
- v případě pozitivního nálezu *Salmonella* Enteritidis a/nebo *Salmonella* Typhimurium pozastavení násadových vajec do doby výsledku konfirmačního vyšetření;

- provedení důkladné průběžné očisty a dezinfekce a to jak v hale, tak i v ostatních obslužných prostorech (např. sklady krmiv a podestýlky). Po ukončení turnusu provedení důkladné mechanické očisty, desinfekce a bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.

KVS SVS zruší opatření v případě negativního výsledku konfirmačního vyšetření, takové hejno je považováno za negativní.

b) Opatření přijatá v případě pozitivních úředních vzorků a pozitivních konfirmačních vyšetření na *Salmonella* Enteritidis a/nebo *Salmonella* Typhimurium.

KVS SVS provede epizotologické šetření v chovu s cílem zjistit možný zdroj nákazy a stanoví minimálně, že:

- v případě potřeby se provede další bakteriologické vyšetření krmiva na přítomnost *Salmonella* spp.;
- všechna drůbež v pozitivním hejnu, a to včetně jednodenních krůťat musí být poražena nebo usmrcena a neškodně odstraněna způsobem co nejvíce omezujícím nebezpečí šíření salmonel. Porážka musí být provedena v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Vedlejší produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, musí být neškodně odstraněny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.1069/2009, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě;
- neinkubovaná násadová vejce musí být neškodně odstraněna;
- pokud se v líhni ještě nacházejí násadová vejce, musí být neškodně odstraněna nebo ošetřena v souladu s nařízením EP a Rady (ES) č.1069/2009;
- po poražení nebo usmrcení drůbeže z infikovaných hejn musí být v souladu s pokyny příslušné KVS SVS provedena důkladná očista a dezinfekce včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;
- KVS SVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděné chovatelem. Kontrola účinnosti dezinfekce se provádí bakteriologickým vyšetřením stěrů v souladu s metodou stanovenou NRL (EpFkr10).

7. 3. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna úředním veterinárním lékařem jako jedno z opatření přijatých při nálezů *Salmonella* Enteritidis a/nebo *Salmonella* Typhimurium ve vzorcích trusu v chovech krůt na výkrm i v reprodukčních chovech krůt.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku.

Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.

- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4 - 8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými SVS jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonely v SVÚ Praha.

8. Použití antimikrobiálních látek

- Použití antimikrobiálních látek se řídí Nařízením Komise (ES) č. 1177/2006.
- Antimikrobiální látky se nepoužijí jako zvláštní metoda na tlumení salmonely u drůbeže (např. antibiotika).
- K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (dále jen „ÚSKVBL Brno“).
- Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS SVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. Před aplikací antimikrobiálních látek musí být známy výsledky bakteriologického odběru vzorků a testování citlivosti.
- V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.
- Požadavky na použití antimikrobiálních látek se nevztahují na látky, mikroorganismy ani přípravky povolené jako doplňkové látky v krmivech podle článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat (např. probiotika, okyselovadla).

9. Vakcinace

Vakcinace chovných a výkrmových krůt proti salmonelám je dobrovolná.

Při výběru vakcíny je nutno dodržet následující podmínky:

- Používané vakcíny musí mít platnou registraci ÚSKVBL Brno a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny.
- V případě vakcinace živou atenuovanou vakcínou, se tato skutečnost uvede do žádanky o laboratorní vyšetření vzorků trusu.

10. Finanční pomoc a náhrady chovatelům

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 zákona č. 166/1999 Sb., v platném znění.

11. Povinnosti chovatelů

- zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech dezinfekcích a preventivních opatřeních,
- vést evidenci drůbeže dle plemenářského zákona.

11. 1. Sanitační řád

Sanitační řád zpracovaný chovatelem pro každé hospodářství musí obsahovat údaje minimálně o:

1. způsobu zabezpečení vjezdu a vstupu do objektu (režim uzamykání brány, dezinfekce vozidel, obuvi personálu a návštěv atd.);
2. údržbě v prostoru farmy, tj. o frekvenci údržby vegetace, způsobu zamezení přístupu volně žijících ptáků, hlodavců, hmyzu atd.;
3. zacházení s krmivem, údržbě prostoru kolem zásobníku a násypky, režimu čištění a dezinfekce násypky a zásobníků a krmného systému;
4. zabezpečení vstupu do hal (uzamykatelnost, dezinfekční rohože, použité dezinfekční prostředky, frekvence výměny roztoku v dezinfekčních rohožích);
5. pravidlech používání ochranných prostředků personálem a návštěvníky;
6. údržbě ventilačního systému;
7. zacházení s uhynulými ptáky, frekvenci čištění a dezinfekce kafilerního boxu nebo kontejneru, frekvenci odvozu uhynulých ptáků;
8. nakládání s použitou podestýlkou;
9. plánu dezinfekce a deratizace, použité prostředky, umístění jedových staniček, frekvenci kontroly a výměny staniček, způsobu stanovení účinnosti deratizace;
10. pravidlech provedení mechanické očisty a dezinfekce hal po vyskladnění hejna, používaných dezinfekčních prostředcích, způsobu kontroly účinnosti dezinfekce.

Ve všech chovech krůt musí být zpracován provozní řád chovu, který zahrnuje veškeré chovatelské postupy od jednoduchých krůt až po vyskladnění na jatka. Ve všech chovech krůt musí být vedena evidence dle plemenářského zákona.

Po každém ukončení produkčního cyklu se provádí mechanická očista hal a technologie s následnou účinnou dezinfekcí, deratizací a dezinfekcí.

KVS SVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděnou chovatelem.

Dle veterinárního zákona č. 166/1999 Sb., je chovatel zodpovědný za zdraví zvířat. Rutinní veterinární dohled je prováděn soukromým veterinárním lékařem.

11.2. Vedení záznamů v hospodářství

Evidence záznamů se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.852/2004. Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:

- datum příjmu drůbeže,

- původ drůbeže,
- počet drůbeže,
- dosažená užitkové ukazatele,
- úhyny,
- dodavatelé krmiv,
- druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
- sledování příjmu krmiv a vody,
- provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,
- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející ze stejného hejna podrobena již dříve,
- počet krůt určených k porážení,
- předpokládané datum porážení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce,
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež
- výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

11.3. Dokumenty doprovázející zvířata

Chovatel předá příjemci (v případě dalšího chovu) písemně údaje o výsledcích laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel (datum posledního odběru vzorku a jeho výsledek vyšetření a výsledek všech vyšetření hejna (pozitivní/negativní).

Informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna všech sérotypy *Salmonella* spp. provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Společenství musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství.

12. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno s více než 500 kusy krůt na výkrm, je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno větší, než 100 kusů drůbeže s produkcí násadových vajec je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

13. Jiná opatření pro zajištění dosledovatelnosti zvířat

Každé hejno musí být nezaměnitelně označeno. Označení hejna se skládá z registračního čísla hospodářství, označení haly a označení hejna ve formátu CZ 12345678-00H0-XX/2017. Symboly XX představují pořadové číslo hejna v daném roce s možnostmi 0 - 99.

V jedné hale může být v průběhu roku více hejn, ale tato hejna musí mít odlišné pořadové číslo. Pořadové číslo hejna v roce musí být pro každé hejno jedinečné.

Za správné označení hejna odpovídá chovatel. Označení hejna musí být uvedeno vždy na žádance o laboratorní vyšetření a v příslušné dokumentaci doprovázející zvířata při přesunech hejna a při veškeré další evidenci.

Příloha č. 6

Monitoring parazitóz u spárkaté zvěře

Metodika odběru trusu:

Metodika vychází z ustanovení § 19, odst. 5 veterinárního zákona. Používání léčivých přípravků u volně žijící zvěře, jejíž produkty jsou určeny k výživě lidí, je zakázáno, s výjimkou případů, kdy je uživatel honitby povinen zabezpečit provádění povinných preventivních a diagnostických úkonů v rámci veterinární kontroly zdraví volně žijící zvěře, a to v rozsahu a lhůtách stanovených ministerstvem podle § 44 odst. 1 písm. d). Uživatel honitby je povinen uchovávat údaje o použití léčivých přípravků u volně žijící zvěře podle věty první po dobu nejméně 5 let a na požádání je předkládat úřednímu veterinárnímu lékaři. Údaje o použití léčivých přípravků u volně žijící zvěře zahrnují druh a počty zvěře, pro kterou byl léčivý přípravek použit, území, na němž byl léčivý přípravek použit, název a množství použitého léčivého přípravku, datum použití léčivého přípravku a ochrannou lhůtu léčivého přípravku.

Na základě této zákonné povinnosti uživatel honitby, případně jiná jím pověřená osoba, zajistí odběr vzorku. V honitbě budou odebrány vzorky tak, aby jeden vzorek byl odebrán z jednoho katastrálního území. Pokud je jedno katastrální území součástí dvou, případně více sousedících honiteb, vzorek bude odebrán každým uživatelem honitby.

Vzorky jsou odebírány pouze od ulovené nebo uhynulé spárkaté zvěře (vyjma divokých prasat), kdy se odebere vzorek trusu z konečníku (30 – 50 g).

Lokality je třeba vybírat s ohledem na možný výskyt parazitů.

Vzorkovnice s odebraným trusem musí být označeny a doprovázeny řádně vyplněnou objednávkou laboratorního vyšetření uvedenou jako vzor č. 13 a odeslány do SVÚ.

Správně označené vzorky, pokud nemohou být předány k vyšetření neprodleně, je třeba uložit v chladu a nejpozději druhý den předat k vyšetření.

Za odevzdání odebraného vzorku a správné vyplnění objednávky náleží uživateli honitby vzorkovné ve výši 50,- Kč za jeden vzorek.

Vyhodnocení pozitivitu vyšetřených vzorků ve vztahu k následnému antiparazitárnímu ošetření

Za pozitivní se považují vzorky, u kterých byl hodnocen výskyt plicních červů, parazitů gastrointestinálního traktu nebo motolic na +++ nebo ++++.

Ošetřující veterinární lékař může potvrdit výskyt motolic a střechkovitosti.

Proškolená osoba může v souvislosti s výskytem parazitů potvrdit pouze výskyt střechkovitosti.

Metodika použití antiparazitik: uživatel honitby, který se ve stanoveném termínu rozhodne pro použití léčivých přípravků u volně žijící zvěře, se bude řídit následujícími pokyny: **Nejpozději do 15. ledna 2017** o použití antiparazitárních přípravků písemně informuje uživatele všech sousedních honiteb a příslušnou krajskou veterinární správu Státní veterinární správy. Informace musí obsahovat minimálně tyto údaje:

- (1) název antiparazitárního přípravku
- (2) datum použití antiparazitárního přípravku
- (3) ochrannou lhůtu antiparazitárního přípravku
- (4) datum uplynutí ochranné lhůty

Pokud budou antiparazitika předložena v krmivu, na které zvěř není navyklá, je bezpodmínečně nutné, aby uživatel honitby zajistil přípravné (návykové) období, ve kterém se postupně navyšuje předkládání tohoto krmiva až do dávky, odpovídající dávce medikovaného krmiva. Stavům zvěře v honitbě (katastrálním území) musí odpovídat počty krmných zařízení. Uživatel honitby zajistí v honitbách s divokými prasaty, předkládání

krmiva pro jiné druhy spárkaté zvěře tak, aby nebylo zkonsumováno divokými prasaty. Uživatel honitby společně s ošetřujícím veterinárním lékařem připraví časový harmonogram podávání návykového i medikovaného krmiva, na základě skutečných počtů zvěře v honitbě (katastrálním území), druhového a věkového složení zvěře a aktuální spotřeby krmiva. K antiparazitárnímu ošetření může být použit medikovaný premix nebo medikované krmivo v souladu se zákonem č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů (zejména § 9).

V honitbě, kde byl použit antiparazitární přípravek, se zakazuje do doby uplynutí ochranné lhůty antiparazitárního přípravku používat zvěřinu k lidské spotřebě, s výjimkou zvěřiny, která byla vyšetřena na cizorodé látky s negativním výsledkem v laboratoři, které bylo vydáno pro příslušný druh vyšetřování osvědčení o akreditaci.

Laboratorní protokol o výsledku vyšetření musí mít po dobu 1 roku k dispozici uživatel honitby; v případě dodávky zvěřiny musí protokol zvěřinu doprovázet do místa, kam byla tato dodána.

V honitbách, které jsou ve smyslu zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, oborou nebo jejichž uživatelé provozují přezimovací objekty pro volně žijící spárkatou zvěř (vyjma divokých prasat), lze použít antiparazitární přípravky v průběhu celého roku.

Seznam použitelných antiparazitárních přípravků pro spárkatou zvěř:

Přípravky se širokým spektrem účinnosti proti střechkovitosti, motolichnatosti i oblým červům zažívacího traktu a plic.

Cermix premix – určený pro výrobu medikovaného krmiva u schváleného výrobce medikovaných krmiv.

Cermix pulvis – určený pro individuální aplikaci do krmiva - léčbu veterinárním lékařem.

Přípravky obsahují účinnou látku **ivermektin** se širokospektrálními antiparazitárními účinky proti dospělým i larválním stádiím nejdůležitějších endoparazitů a ektoparazitů. Působí proti oblým červům zažívacího traktu a plic, proti podkožní a nosohltanové střechkovitosti, zákožkám svrabovým a vším.

Způsob podání a dávkování:

Aplikaci přípravku musí předcházet přípravná fáze, tj. krmení syvkým krmivem bez léčiva. Přípravek se podává rozmíchaný v syvkém krmivu v poměru 1:9 (5 kg přípravku smísíme s 45 kg jaderného krmiva).

Spárkaté přežvýkavé zvěři se připravené krmivo podává dva po sobě následující dny jako jediné krmivo v množství závislém na početním stavu zvěře u jednotlivých krmelců (dávky jsou uvedeny v příbalové informaci). **Jeden kg přípravku postačí při 2 aplikacích k ošetření 20 - 25 ks srnčí zvěře nebo 5 ks jelení, 8 ks daňčí, 12 ks mufloní nebo 15 ks kamzičí zvěře.**

Ochranná lhůta:

28 dnů maso a orgány jelení, daňčí, srnčí, mufloní a kamzičí zvěře

Rafendazol premix - určený pro výrobu medikovaného krmiva u schváleného výrobce medikovaných krmiv.

Rafendazol pulvis – určený pro individuální aplikaci do krmiva - léčbu veterinárním lékařem.

Přípravky obsahují účinné látky **rafoxanid** a **mebendazol**, které mají širokospektrální účinek proti oblým červům zažívacího traktu a plic, proti motolicím a nosohltanové střechkovitosti.

Způsob podání a dávkování: Přípravky se podávají zvěři rozmíchané v jaderném krmivu v poměru 1:9, obvykle dva po sobě následující dny, nejvýše 4 dny, jako jediné krmivo podle početního stavu zvěře u krmelců. Jeden kg přípravku postačí při 2 aplikacích na odčervení 25 kusů srnčí zvěře nebo 5 kusů jelení, 8 kusů daňčí, 12 kusů mufloní nebo 15 kusů kamzičí zvěře.

Ochranná lhůta:

28 dnů maso a orgány u srnčí, daňčí a jelení zvěře

60 dnů maso a orgány u mufloní a kamzičí zvěře

Všechny uvedené přípravky jsou vázány na předpis veterinárního lékaře, který odpovídá za jejich aplikaci.

Ivermix – Účinná látka je ivermektin, který, je účinnou látkou i v Cermixu. Použití Ivermixu je obdobné jako u Cermixu.

Ochranná lhůta:

28 dnů maso jelení, daňčí, srnčí a mufloní zvěře.

V lokalitách, kde se vyskytuje motoličnatost i podkožní střečkovitost, mohou být použity k léčbě přípravky **CERMIX** i **RAFENDAZOL**, je však třeba dodržet interval nejméně 28 dní mezi jejich aplikací.

RAFENDAZOL je určen především pro oblasti s výskytem motoličnatosti, **CERMIX** zejména pro lokality s výskytem střečkovitosti, zvláště u srnčí zvěře.

Objednávka laboratorního vyšetření u volně žijící zvěře - vzor č. 13
<http://eagri.cz/public/web/svs/portal/formulare-ke-stazeni/objednavky-laboratornich-vysetreni/objednavka-laboratorniho-vysetreni.html>